

Essi Niiniketo

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutusohjelma

Sosiaalialan ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomi (AMK)

+Varhaiskasvatuksen opettajan virkakelpoisuus

Opinnäytetyö, 2019

YHTEISTYÖN NYKYTILANNE JA KEHITTÄMISIDEAT HUOLTAJIEN NÄKÖKULMASTA PÄIVÄKODISSA SEKÄ ESIOPETUKSESSA

TIIVISTELMÄ

Niiniketo, Essi

Yhteistyön nykytilanne ja kehittämisideat huoltajien näkökulmasta päiväkodissa sekä esiopetuksessa

67 sivua, 4 liitettä

Tammikuu, 2019

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalian alan koulutusohjelma, Sosionomi AMK + Varhaiskasvatuksen opettajan virkakelpoisuus

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää miten yhteistyö huoltajien ja henkilöstön välillä sekä huoltajien välillä toteutuu eräässä Espoon päiväkodissa ja esiopetuksessa huoltajien näkökulmasta. Tarkoituksena oli myös selvittää mitä kehittämisideoita huoltajilla on huoltajien ja henkilöstön sekä huoltajien yhteistyön kehittämiseksi. Tavoitteena oli saada selville huoltajien kokemuksia yhteistyöstä arjessa, huoltajien ja henkilöstön välillä, huoltajien välillä, sekä kasvatusyhteistyötä lasten siirtymävaiheissa. Tavoitteena oli myös saada selville miten huoltajat haluaisivat yhteistyötä kehitettävän arjessa, huoltajien ja henkilöstön välillä, huoltajien välillä, sekä kasvatusyhteistyötä lasten siirtymävaiheissa.

Opinnäytetyön tutkimus on muodoltaan määrällinen ja laadullinen tutkimus. Opinnäytetyön yhteistyökumppanina oli eräs Espoon päiväkotia ja esiopetusyksikkö. Opinnäytetyön aineisto kerättiin paperisilla kyselylomakkeilla. Aineisto kerättiin opinnäytetyön yhteistyökumppanin päiväkodin sekä esiopetuksen lasten huoltajilta kyselylomakkeilla, joita annettiin 117 kappaletta. Vastauksia palautettiin 27 kappaletta ja vastausprosentti oli noin 23,07. Aineiston analysoinnissa käytettiin tilastollisia menetelmiä ja sisällönanalyysiä.

Opinnäytetyön tutkimuksen tulos oli, että yhteistyö huoltajien ja henkilöstön välillä toteutuu pääosin hyvin opinnäytetyön yhteistyökumppanin päiväkodissa sekä esiopetuksessa huoltajien näkökulmasta. Tutkimuksen tuloksen perusteella kasvatusyhteistyö arjessa, huoltajien ja henkilöstön välillä, sekä kasvatusyhteistyö lasten siirtymävaiheissa toteutuvat pääosin hyvin huoltajien näkökulmasta. Lisäksi osan mielestä yhteistyö huoltajien välillä toteutuu myös hyvin. Huoltajien ja henkilöstön yhteistyölle sekä huoltajien väliselle yhteistyölle saatiin myös kehittämisideoita huoltajien näkökulmasta.

Asiasanat: kasvatusyhteistyö, yhteistyö, varhaiskasvatus, esiopetus, osallisuus

ABSTRACT

Niiniketo, Essi

Current situation and the development ideas of educational cooperation from the perspective of parents in a kindergarten and a preschool

67 pages, 4 appendices

January, 2019

Diaconia University of Applied Sciences

Degree Programme in Social Services

Option in Social Services and Education

Bachelor of Social Services

The focus of the thesis was on to find out how educational cooperation was viewed from the perspective of parents in a kindergarten and preschool in Espoo. The aim was to gain parents' suggestions and ideas to develop educational cooperation. This thesis aimed to find out the experiences the parents had on educational cooperation in weekdays, educational cooperation between parents and employees, cooperation between parents, and educational cooperation in children's transition periods. Moreover, how parents want these to be developed.

This thesis was quantitative and qualitative study. The thesis was made in cooperation with one kindergarten and preschool from metropolitan area. The material for this thesis was gathered by a survey. 117 paper questionnaires were given and 27 of them were returned, about 23, 07 % was the answer percent in this thesis. Analysis was conducted by statistical methods and content analysis.

As a result, educational cooperation occurs mostly fine in kindergarten and preschool from the perspective of parents. Furthermore, the educational cooperation was viewed mostly fine in weekdays, between parents and employees, cooperation between parents, and in children's transition periods. Moreover, here in results were found parent's development suggestions and ideas for educational cooperation.

Keywords: educational cooperation, cooperation, early childhood education, preschool education, participation

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS	5
2.1 Varhaiskasvatus, varhaiskasvatuksen tarkoitus ja tehtävät	5
2.2 Esiopetus, esiopetuksen tarkoitus ja tehtävät	6
3 KASVATUSYHTEISTYÖ	8
3.1 Perheet ja perheiden moninaisuus	10
3.2 Huoltajien osallisuus	11
3.3 Yhteistyö huoltajien ja henkilöstön välillä	12
3.4 Yhteistyö huoltajien välillä	16
4 LASTEN SIIRTYMÄVAIHEET PÄIVÄKODISSA JA ESIOPETUKSESSA	18
5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT	21
6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	23
6.1 Tutkimusympäristö ja kohdejoukko	23
6.2 Opinnäytetyön tutkimus, toteutus ja aineistonkeruu	25
6.3 Tutkimusmenetelmät	28
6.4 Aineiston analysointi	30
7 TULOKSET	33
7.1 Kasvatusyhteistyön nykytilanne sekä kehittämisideat arjessa	33
7.2 Yhteistyön nykytilanne ja kehittämisideat huoltajien ja henkilöstön välillä	36
7.3 Yhteistyön nykytilanne ja kehittämisideat huoltajien välillä	38
7.4 Kasvatusyhteistyön nykytilanne ja kehittämisideat lasten siirtymävaiheissa	39
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	42
8.1 Kasvatusyhteistyön nykytilanne huoltajien näkökulmasta	43
8.2 Kasvatusyhteistyön kehittämisideat huoltajien näkökulmasta	44
9 POHDINTA	47
9.1 Ammatillinen kasvu ja opinnäytetyöprosessi	47
9.2 Eettisyys ja luotettavuus	49
9.3 Opinnäytetyön hyödyntäminen	53
LÄHTEET	55
LIITE 1. KYSELYLOMAKE HUOLTAJILLE	60
LIITE 2. SAATEKIRJE HUOLTAJILLE	63
LIITE 3. MUISTUTUSKIRJE HUOLTAJILLE	65
LIITE 4. KIITOSKIRJE HUOLTAJILLE	66

1 JOHDANTO

Vanhempien ja kasvattajien yhteistyöhön kuuluu esimerkiksi heidän välinen vuorovaikutus, perheiden kasvatuksen tukeminen, sekä jaettu kasvatusvastuu, ja heidän yhteistyössä yksi tärkeä asia on esimerkiksi vanhempien ja kasvattajien välinen luottamus. Kasvattajat mahdollistavat vanhemmille yhteistyön tekemisen ja lisäksi heidän täytyy huomioida yhteistyön tekemisessä sekä perheet että myös perheiden tilanteet yksilöllisesti. (Koivunen 2009, 151–152.) Toimivan yhteistyön avulla vahvistetaan ja tuetaan yhdessä lapsen kasvua sekä oppimista ja pyritään muodostamaan sellainen yhteisö, että se esimerkiksi auttaa tukemaan lasten kasvua. Lisäksi yhteistyön avulla pyritään myös tukemaan lasten lisäksi esimerkiksi kasvattajia sekä vanhempia. Tämän yhteistyön avulla voidaan myös ehkäistä ongelmia, jos niitä ilmenee kasvatuksessa. (Lämsä 2013, 60, 62.)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää kasvatusyhteistyön nykytilannetta ja kehittämisideoita huoltajien näkökulmasta opinnäytetyön yhteistyökumppanin päiväkodissa sekä esiopetuksessa. Tarkemmin määriteltynä aiheena on kasvatusyhteistyön nykytilanne arjessa, huoltajien ja henkilöstön välillä, lasten siirtymävaiheissa, sekä huoltajien välisessä yhteistyössä opinnäytetyön yhteistyökumppanina olevassa päiväkodissa ja esiopetuksessa, sekä miten sitä haluttaisiin kehittää huoltajien näkökulmasta. Tutkin opinnäytetyön aihetta huoltajien näkökulmasta. Tämä opinnäytetyö kuuluu Sosionomi (AMK) -tutkintoon, johon sisältyy myös varhaiskasvatuksen opettajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyö sisältää sekä määrällisen että laadullisen tutkimuksen ominaisuuksia. Opinnäytetyön aineistonkeruu toteutui kyselylomakkeilla ja pyrin saamaan tutkimuskysymyksiini vastaukset näiden kyselylomakkeiden avulla. Aineiston analysoin tilastollisin menetelmin ja sisällönanalyysillä. Tämän opinnäytetyön myötä opinnäytetyön työelämäyhteistyökumppani voi myös saada hyödyllistä tietoa kasvatusyhteistyöstä sekä kehittää sitä.

2 VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS

Lapsen oppimisen kannalta hyvä asia on varhaiskasvatuksesta aina perusopetukseen asti kulkeva jana. Sillä on myös tarkoituksensa ja tehtävänsä, kuten esiopetukseen sisältyy esimerkiksi lasten oppimisen vahvistaminen. Esiopetus sisältää myös monia muita merkittäviä asioita, kuten esimerkiksi lasten sosiaalisten taitojen ja oppimisen kehittäminen. (Opetushallitus 2014, 12.) Lisäksi myös varhaiskasvatukseen sisältyy monia merkittäviä asioita, kuten esimerkiksi lasten kasvun, oppimisen, sekä hyvinvoinnin tukeminen. Siten voidaan myös lasten lisäksi tukea heidän huoltajiaan, ja huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö nouseekin merkittäväksi asiaksi. (Opetushallitus 2018, 14.)

2.1 Varhaiskasvatus, varhaiskasvatuksen tarkoitus ja tehtävät

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaan varhaiskasvatus kuuluu merkittävällä tavalla lapsen sekä kasvun että oppimisen tukemiseen ja sen tarkoitus on olla myös huoltajien tukena ja apuna. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaisesti tehdään myös kaikki paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat, joissa huomioidaan myös kyseisen paikan omat asiat, sekä varhaiskasvatus toteutetaan niiden ohjaamalla tavalla. Niiden lisäksi kaikille lapsille tehdään omat lasten varhaiskasvatussuunnitelmat, joihin kirjataan tavoitteet sekä niissä huomioidaan lapsen, huoltajien, sekä henkilöstön näkemykset. (Opetushallitus 2018, 7-10.) Varhaiskasvatuslaissa (L 540/2018) on määritelty, että päiväkotitoiminta on yksi toimintamuodoista, joka kuuluu varhaiskasvatukseen kuuluviin eri toimintamuotoihin. Varhaiskasvatuslaissa (L 540/2018) on määritelty, että varhaiskasvatusta voidaan toteuttaa myös esimerkiksi avoimena varhaiskasvatustoimintana.

Lisäksi Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (2018) sisältyvät esimerkiksi laaja-alaisen osaamisen edistäminen, arvopohja, pedagogiikka, kasvatus, hoito, opetus. Laaja-alaiseen osaamiseen sisältyy eri osa-alueita ja se huomioidaan lasten hoidossa, kasvatuksessa, sekä opetuksessa. (Opetushallitus 2018, 22–24.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaan varhaiskasvatuksessa tuetaan ja edistetään monia asioita, kuten esimerkiksi kasvatustyötä ja lasten tasa-arvoa. Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on myös tärkeässä osassa, kun tuetaan ja edistetään näitä eri lasten hyvinvointia edistäviä asioita. (Opetushallitus 2018, 14.)

2.2 Esiopetus, esiopetuksen tarkoitus ja tehtävät

Esiopetus toteutuu Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan ja siten esimerkiksi tuetaan laadukasta esiopetusta. Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden lisäksi on paikalliset esiopetuksen opetussuunnitelmat, jotka tehdään esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti ja joissa huomioidaan paikalliset omat asiat sekä muut paikalliset suunnitelmat. (Opetushallitus 2014, 8–9.) Perusopetuslaissa (L 21.8.1998/628) on määritelty lasten osallistumisesta esiopetukseen. Perusopetuslaissa (L 21.8.1998/628) on määritelty, että huoltajat huolehtivat esiopetukseen osallistumisesta.

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan esimerkiksi uuden oppiminen on yksi niistä asioista, joka esiopetuksen avulla mahdollistetaan ja otetaan huomioon jo esiopetusta suunniteltaessakin. Siten se näkyy toteutuksessa, ja näihin uuden oppimisen asioihin kuuluvat esimerkiksi sekä taidon että tiedon eri asiat. Se toteutuu oppimisympäristöissä, ja lisäksi esimerkiksi yksilölliset tavoitteet, tarpeet, sekä toiveet otetaan huomioon jo esiopetusta suunniteltaessakin. Tarkoitus on, että opetuksessa otetaan huomioon lapsen tarpeet sekä esimerkiksi oppiminen jatkuu aina varhaiskasvatuksesta perusopetukseen asti, ja jatkumisen kannalta tärkeää on muun muassa yhteistyö henkilöstön välillä. Esiopetus on esimerkiksi lapsen oppimisen kannalta merkittävä ja se tukee lähtökohtia muun muassa oppimiselle, sekä toiminta suunnitellaan lapsilähtöisyyttä ajatellen. Lisäksi mahdolliset tuen tarpeet voidaan huomioida mahdollisimman pian. Siten voidaan mahdollistaa tuen saanti mahdollisimman aikaisin esiopetuksen avulla. Lisäksi esiopetukseen sisältyy esimerkiksi laaja-alainen osaaminen ja sen tukeminen, ja esimerkiksi oppimisympäristöillä sekä lasten oppimisen sekä hyvinvoinnin tuella on merkitystä sen kehittämiseen. (Opetushallitus 2014, 12, 14, 16.) Lisäksi Esiopetuksen

opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan esiopetukseen kuuluu esimerkiksi oppilashuolto. Oppilashuoltoon sisältyvät esimerkiksi yhteistyö, jota tehdään monialaisesti, sekä yhteisöllinen oppilashuolto. (Opetushallitus 2014, 58–60.) Perusopetuslaissa (L 21.8.1998/628) on määritelty, että esiopetuksessa ollaan mukana vuotta ennen oppivelvollisuutta, tai tarvittaessa esimerkiksi samana vuonna oppivelvollisuuden alkaessa.

3 KASVATUSYHTEISTYÖ

Yhteistyöllä tarkoitetaan sitä yhteistyötä, jota varhaiskasvatuspaikka sekä huoltajat tekevät. Yhteistyö käsite tuli uuden Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2016) mukaan, ja kasvatusyhteistyöhön sisältyvät esimerkiksi aloituskeskustelu, tutustumiskäynti, keskustelut, sekä päivittäiset kohtaamiset. (Heinonen, Iivonen, Korhonen, Lahtinen, Muuronen, Semi & Siimes 2016, 225–226.) Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018) mainitaan huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö, yhteistyö, sekä kasvatusyhteistyö (Opetushallitus 2018, 34). Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) mainitaan huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö sekä yhteistyö (Opetushallitus 2014, 25). Tämän vuoksi tässä opinnäytetyössä mainitaan välillä kasvatuskumppanuus, vaikka muuten tässä on käytetty käsitteinä kasvatusyhteistyötä, yhteistyötä, sekä huoltajien ja henkilöstön yhteistyötä.

Kasvatuskumppanuutta, kasvatusyhteistyötä ja yhteistyötä huoltajien kanssa on tutkittu aiemminkin. Nostan tässä esiin muutaman kasvatuskumppanuutta, kasvatusyhteistyötä ja yhteistyötä huoltajien kanssa tutkineen tutkimuksen, väitöskirjan ja Pro gradu –tutkielman.

Aiemmistä tutkimuksista esimerkiksi Kekkonen (2012) on väitöskirjassaan tutkinut puhetapoja ja puhetapoja, jotka liittyvät vanhempien ja kasvattajien kasvatuskumppanuuteen. Kekkonen myös tutkii kasvatuskumppanuudeksi tunnistettavia yhteistyön tulkintoja sekä sitä, että millaisten puheen tapojen avulla muodostetaan merkityksiä ja sisältöä kasvatuskumppanuudelle. (Kekkonen 2012, 7.) Kekkonen (2012) kertoo tutkimuksen tuloksiksi neljä diskurssia. Kekkonen (2012) kertoo tutkimuksen tuloksina olevien neljän diskurssin olevan nimeltään sosiaalisten suhteiden diskurssi, varhaiskasvatuksen palveluneuvotteludiskurssi, suhteita luovan kommunikaation -diskurssi, ja varhaiskasvatuksen kotikäyntidiskurssi. (Kekkonen 2012, 100.)

Koski (2012) on Pro gradu -tutkielmassaan tutkinut sitä, että miten varhaiskasvattajat tietävät ja ymmärtävät kasvatuskumppanuuden, sekä sen merkityksen, joka varhaiskasvattajien ja vanhempien välisellä yhteistyöllä on. Koski (2012) tutki myös

sitä, että mistä lähtökodista kasvatuskumppanuus siten tapahtuu. Koski kertoo tuloksiksi muun muassa luottamuksen sekä kunnioituksen toteutumisen edellytyksiksi sille, että kuinka kasvatuskumppanuus toteutuu. Lisäksi edellytyksinä olivat myös avoimuus sekä tasavertaisuus, sekä sen lisäksi Koski mainitsee tuloksista myös esimerkiksi ongelmapainotteisuuden näkyvän käsiteltävissä asioissa. (Koski 2012, 2.)

Huhtala (2014) on Pro gradu -tutkielmassaan tutkinut kokemuksia kasvatuskumppanuudesta isien sekä lastentarhanopettajien näkökulmasta, sekä sitä, että miten he käsittävät kasvatuskumppanuuden. Huhtala (2014) on tutkinut myös sitä, että mitkä asiat ovat isien sekä lastentarhanopettajien mielestä kasvatuskumppanuudessa merkittäviä asioita, miten kasvatuskumppanuutta kehitettäisiin, sekä kasvatuskumppanuutta arjessa. (Huhtala 2014, 3.) Huhtalan (2014) kertoi Pro gradu -tutkielmassaan kertoi tuloksissaan esimerkiksi sen, että kasvatuskumppanuus toteutuu ja siihen ollaan tyytyväisiä, ja hän kertoi, että sen koettiin toteutuvan muun muassa päivittäisissä kohtaamisissa. Hän mainitsi tärkeiksi asioiksi myös esimerkiksi luottamuksen, tiedottamisen sekä toimivan vuorovaikutuksen. (Huhtala 2014, 58–61.)

Lisäksi esimerkiksi Alatalo (2015) tutki Pro gradu -tutkielmassaan vanhempien tukemista ja tukemisen kehittämistä päiväkodissa. Alatalo tutki Pro gradu -tutkielmassaan tätä vanhempien näkökulmasta. (Alatalo 2015, 35.) Alatalo (2015) kertoo Pro gradu -tutkielman tuloksissaan esimerkiksi sen, että päiväkodeissa vanhemmuuden tuki voi olla moninaista ja vanhemmuuden tukemisen kannalta esimerkiksi luottamuksellinen vuorovaikutussuhde sekä kohtaamiset vanhempien ja henkilöstön välillä ovat merkittäviä. Lisäksi muun muassa yhteisöllisyys sekä lasten kehityksen tukeminen olivat myös osa sitä. (Alatalo 2015, 75–76.)

Hakyemez-Paul, Pihlaja, ja Silvennoinen (2018) tutkivat varhaiskasvattajien näkemyksiä vanhempien osallisuuteen liittyen, vanhempien osallisuuskäytäntöjä päiväkodeissa ja kasvattajien taustan suhdetta niihin osallisuuskäytäntöihin, sekä he myös ottivat huomioon varhaiskasvattajien taustatekijöiden vaikutuksen näihin näkemyksiin. Aineisto kerättiin Suomessa sekä siinä huomioitiin myös esimerkiksi varhaiskasvattajien kokemus, työskenneltävien kanssa oleva ikäryhmä, sekä koulutus. Heidän tutkimuksensa tuloksista ilmenee, että esimerkiksi kokemuksella

sekä koulutuksen tasolla on vaikutusta siihen sekä käytettyihin osallisuuskäytäntöihin. (Hakyemez-Paul, Pihlaja & Silvennoinen 2018, 80–85.)

Rantala, Uotinen, ja Räikkönen (2018) tutkivat vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä, perhelähtöisen työn ulottuvuuksia, perhelähtöisen työn toteuttamista, ja perhelähtöisen työn toteuttamistapoja, jota konsultoivat varhaiserityisopettajat tekevät perheiden kanssa, sekä perhelähtöisyyden ja omaan toimintatapaan vaikuttamisen mahdollisuuden vaikutusta toisiinsa, ja he tutkivat sitä Suomen konsultoitavien varhaiserityisopettajien osalta. Heidän tutkimuksensa tuloksista ilmeni, että perhelähtöisyys toteutui pääosin hyvin ja siihen oli hyvällä tavalla vaikutusta sillä, että oli mahdollisuus vaikuttaa työhönsä, sekä esimerkiksi tiedon jakamista tapahtui perhelähtöisen työn ulottuvuuksista eniten. (Rantala, Uotinen & Räikkönen 2018, 4, 11, 17, 18, 19.)

3.1 Perheet ja perheiden moninaisuus

Perheitä voi olla moninaisia ja perheiden moninaisuus voi tarkoittaa esimerkiksi etnisesti vähemmistöasemassa olevia perheitä, ydinperheitä, monikkoperheitä yksinhuoltajaperheitä, sateenkaariperheitä, uusperheitä, tai sijaisperheitä. Lisäksi esimerkiksi perheenjäsenten väliset suhteet voivat muuttua sekä monimuotoistua ja vanhemmuuteen sisältyvät asiat sekä tehtävät voivat eriytyä moninaisissa perheissä. (Kekkonen & Hirvonen 2016, 8.)

Perheitä voi olla myös erilaisia ja perheillä voi olla eri elämäntilanteita. Monilla asioilla, elämäntilanteilla ja elämänvaiheilla voi olla vaikutusta lapsen sekä perheen hyvinvointiin, ja perheitä on tärkeää voida tukea aina tarvittaessa, jolloin voidaan tukea sekä lapsen että perheen hyvinvointia. (Mykkänen & Böök 2017, 75.) Varhaiskasvatuksen ammattilaisten täytyy toimia yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa kaikkien vanhempien kanssa ja huomioida kaikki perherakenteet. Kaikkien vanhempien kanssa vuorovaikutuksessa toimimisen lisäksi perheet sekä perherakenteet täytyy huomioida yksilöllisesti ja kaikkien perheiden tarpeet on otettava huomioon yksilöllisesti. (Poikonen & Lehtipää 2009, 88.) Perheiden ja

lasten on mahdollista saada tukea esimerkiksi päiväkodista ja sen rutiineista. Päiväkodista voi saada tukea perheiden arkeen ja myös perheiden erilaisiin elämäntilanteisiin. (Mykkänen & Böök 2017, 82-83.) Päiväkodin henkilöstön on tarkoitus tehdä vanhempien kanssa yhteistyötä yhdessä ja tasavertaisesti. Päiväkodin henkilöstön ja vanhempien yhteistyö voi tukea sekä lapsia että perheitä. (Mykkänen & Böök 2017, 86.)

Kaikkia perheitä sekä perhemuotoja on tärkeää kunnioittaa sekä olla myös tekemättä olettamuksia tai luuloja ennalta. Siten voidaan muodostaa hyvä yhteistyösuhde kaikkien perheiden kanssa. Jokaisen vanhemman kanssa on tärkeää tehdä yhteistyötä ja yhteistyötä muodostaessa perheiden omaa määritelmää perheestä sekä heidän omaa tarinaa täytyy kunnioittaa. (Jämsä & Karvinen 2008, 184–185.)

3.2 Huoltajien osallisuus

Vanhempien osallisuudella ja osallisuuden tukemisella on tärkeitä merkityksiä, koska heidän osallisuus voi esimerkiksi tukea lasten hyvinvoinnin turvaamista sekä heidän osallisuudella ja onnistuneella yhteistyöllä on merkityksiä myös työntekijöiden hyvinvoinnin kannalta. Lisäksi vanhempien osallisuudella on senkin takia tärkeä merkitys, koska se vaikuttaa yhteisöllisyyteen ja yhteistyöhön. Osallisuuden avulla he voivat esimerkiksi olla aktiivisempia varhaiskasvatuksessa sekä olla henkilöstön lisäksi muiden vanhempien kanssa vuorovaikutuksessa, ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman avulla, jonka tekemisessä vanhemmat voivat olla osallisina, voidaan tukea tätä vanhempien osallisuutta. (Heinonen ym. 2016, 230.) Varhaiskasvatuslaissa (L 540/2018) on määritelty, että varhaiskasvatuksen suunnittelussa sekä varhaiskasvatuksen arvioinnissa saavat olla mukana lapset sekä huoltajat heidän varhaiskasvatuksen toimipaikoissaan, ja lapsen varhaiskasvatuksessa lasten omien toiveiden huomioimisen lisäksi huoltajat saavat olla osallisina lapsensa varhaiskasvatukseen.

Vanhempien osallisuus huomioidaan päivähoiton alusta asti koko päivähoiton ajan, sekä he saavat olla mukana varhaiskasvatuksessa esimerkiksi varhaiskasvatuksen suunnittelussa, vanhempainilloissa ja tapahtumissa. Osallisuuden tukemiseksi on tärkeää huomioida perheet päivähoitossa, varmistaa vanhempien tiedon saanti, sekä huomioida vastavuoroisuus. (Kaskela & Kekkonen 2008, 25–26.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaan toimintakulttuuria kehitetään varhaiskasvatuksessa siten, että siinä huomioidaan tietyt periaatteet, ja tähän kehittämiseen voivat osallistua myös lapset sekä huoltajat. Lisäksi he voivat osallistua myös toimintakulttuurin arvioimiseen varhaiskasvatuksessa. Näihin toimintakulttuurin kehittämiseen huomioitaviin periaatteisiin kuuluvat muun muassa oppiva yhteisö, sekä osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, ja osallisuuteen, yhdenvertaisuuteen sekä tasa-arvoon kuuluu esimerkiksi kaikkien näkemysten arvostaminen.. (Opetushallitus 2018, 30.)

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan lasten sekä huoltajien osallisuutta tuetaan muun muassa yhteistyön avulla, sekä esiopetuksessa esimerkiksi huomioidaan heidän kokemukset ja näkemykset. Lisäksi esiopetuksen laadusta voidaan myös huolehtia yhteistyön avulla. (Esiopetussuunnitelman perusteet 2014, 24.) Lisäksi Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan esiopetuksessa huoltajilla on mahdollisuus osallistua muun muassa opetussuunnitelman luomiseen, sekä esiopetuksessa huomioidaan lapsille ja huoltajille sopivat tavat tähän osallistumiseen (Opetushallitus 2014, 9).

3.3 Yhteistyö huoltajien ja henkilöstön välillä

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaan huoltajien ja henkilöstön välisessä yhteistyössä tarkoituksena on yhteistyön myötä yhdessä huolehtia siitä, että voidaan esimerkiksi tukea lapsen oppimista sekä kehitystä, ja sen tärkeys korostuu myös siirtymävaiheissa. Varhaiskasvatuksessa huoltajien ja henkilöstön kasvatusyhteistyöhön sisältyvät esimerkiksi päivittäiset keskustelut, siirtymävaiheissa tapahtuva yhteistyö, ja yhteistyö lasten varhaiskasvatussuunnitelmia tehdessä. Kasvatusyhteistyö on tärkeää lasten hyvinvoinnin kannalta sekä se auttaa siirtymävaiheiden onnistumisessa. Lisäksi

yhteistyön onnistumisen kannalta on tärkeää, että se on vuorovaikutteista sekä vuorovaikutus tapahtuu tasa-arvoisesti. Kasvatusyhteistyössä tärkeitä asioita ovat myös muun muassa huoltajien ja henkilöstön välinen luottamus, toistensa kunnioittaminen, sekä keskusteleminen niin arjessa kuin myös sovituisissa tapaamisissa ja yhdessä eri asioista sopiminen. Yhteistyö, jota huoltajien kanssa tehdään, voi toteutua eri tavoilla, ja sen tärkeys korostuu siirtymävaiheissa. (Opetushallitus 2018, 34.)

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan henkilöstön sekä huoltajien yhteistyössä esimerkiksi ollaan lasten huoltajien kanssa vuorovaikutuksessa sekä huomioidaan heidän näkemykset, ja yhteistyön sujuvuuden kannalta on tärkeää, että henkilöstö ja huoltajat voivat luottaa toisiinsa. Yhteistyössä on myös tärkeää, että henkilöstö ja huoltajat kuuntelevat ja keskustelevat yhdessä molemmin puolin sekä he kunnioittavat toisiaan. Huoltajien ja henkilöstön välisessä yhteistyössä henkilöstö huomioi sekä kohtaa kaikki perheet ja heidän näkemykset yksilöllisesti huomioiden heidän näkemykset myös esiopetuksessa. Huoltajien ja henkilöstön yhteistyöhön kuuluvat myös esimerkiksi yhteinen keskustelu, perheiden näkökulmien huomioiminen lasten oppimissuunnitelmissa, perheiden antaman palautteen huomioiminen, sekä asioista tiedottaminen. (Opetushallitus 2014, 25.)

Varhaiskasvatuslaissa (L 540/2018) on määritelty, että varhaiskasvatuksen tavoitteisiin kuuluu esimerkiksi lasten kasvun sekä hyvinvoinnin tukeminen sekä niiden vahvistaminen. Varhaiskasvatuslaissa (L 540/2018) on määritelty, että varhaiskasvatuksen tavoitteisiin kuuluu esimerkiksi myös yhteistyön tekeminen lapsen ja lapsen huoltajan kanssa, ja heidän tukena oleminen.

Varhaiskasvatuksessa merkittävää on kasvatusvuorovaikutus, ja vuorovaikutusosaamiseen sisältyy esimerkiksi kyky ja taito keskustelemiseen, ja kasvatusajattelun sekä omien vuorovaikutuksessa tulevien tunteiden analysoiminen ja työstäminen. Työ, jota kasvatuksen parissa tehdään, on yhteisöllistä ja sen onnistumiseksi siihen tarvitaan yhteistyöosaamista. Tätä yhteistyöosaamista tarvitaan silloin, kun varhaiskasvatuksen henkilöstö toimii yhdessä esimerkiksi muun henkilöstön tai vanhempien kanssa, ja siinä kielellinen hallinta sekä vuorovaikutus ovat merkittäviä asioita. (Karila & Nummenmaa 2011, 17–19.)

Kasvatuskumppanuuden avulla pyritään yhdessä tukemaan ja varmistamaan esimerkiksi lasten kehitys ja oppiminen. Vanhemmat sekä ammattilaiset toimivat sen mukaisesti, ja lisäksi yhteistyötä tehdessä vanhemmilla on kasvattajia taustalla tukemassa kasvatustehtävässä. Siten tuetaan sekä lapsia että aikuisia. Yhteistyön on tarkoitus esimerkiksi luoda turvallinen arki lapsille. Kasvattajien verkosto mahdollistaa turvallisen kasvuympäristön ja tukee sekä auttaa kasvatustehtävässä. (Lämsä 2013, 52.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaan varhaiskasvatussuunnitelmaa varhaiskasvatuksessa aloittelevalle lapselle tehdessä henkilöstö tekee yhteistyötä huoltajien kanssa ja huomioi lasten sekä huoltajien näkemykset, ja se on tarkistettava vuosittain tai tarvittaessa useamminkin. Varhaiskasvatussuunnitelmat tehdään siten, että siinä on huomioitu lapsen tarpeet, etu, toiveet, kielellinen tausta, katsomuksellinen tausta, kulttuurinen tausta, sekä huoltajien ja henkilöstön näkemykset. Jokaiselle lapselle asetetaan tavoitteet varhaiskasvatussuunnitelmaan, varhaiskasvatuksen toiminta on myös rakennettu kaikkien lasten varhaiskasvatussuunnitelmien tavoitteet huomioiden, sekä lasten varhaiskasvatussuunnitelmissa on huomioitu myös esimerkiksi ne asiat, jotka on sovittu yhdessä huoltajien kanssa. (Opetushallitus 2018, 9–11.) Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaan varhaiskasvatuksessa henkilöstö tukee kehitystä ja oppimista yksilöllisesti, johdonmukaisesti sekä suunnitellusti varhaiskasvatuksesta esikouluun, ja tuen tarpeen aikana yhteistyö huoltajien ja henkilöstön välillä on tärkeää. Tukea tarvittaessa henkilöstön on tärkeää tehdä yhteistyötä huoltajien kanssa ja keskustella siitä. (Opetushallitus 2018, 54–56.)

Vanhemmat ja kasvatuksen ammattilaiset ovat tasavertaisia, ja vanhemmat sekä kasvatusten ammattilaiset tukevat yhdessä kasvatusta sekä heidän täytyy toimia myös yhdessä. Alle kouluikäisenä ja ensimmäisinä kouluvuosina toteutuu eniten sekä tiiviisti vanhempien ja kasvatuksen ammattilaisten välistä yhteistyötä, ja se on alkanut jo päivähoidon sekä esiopetuksen aikana. Vanhempien sekä kasvatuksen ammattilaisten yhteistyössä merkittävää on, että sovitaan asioista yhdessä, kuunnellaan toisiaan, mahdollistetaan toisen ajatusten esiin tuominen, ja kunnioitetaan toisen ajatuksia, sekä sen avulla voidaan myös ehkäistä mahdollisten ongelmien muodostumista. (Lämsä 2013, 54–55.) Päivähoidon aikana kommunikaation muotojen monimuotoisuuteen sekä intoon vaikuttavat useat asiat.

Siihen vaikuttavat varsinkin henkilöstön ja muiden vanhempien kanssa oleva yhteistyö. Osallistumisen haluun ja osallistumisen kykyyn voivat vaikuttaa eri asiat. Siihen voivat vaikuttaa muun muassa tarpeet ja omat ominaispiirteet. (Järvi 2010, 95.)

Vanhempien sekä varhaiskasvatuksen työntekijöiden yhteistyössä ja kasvatustehtävässä on hyötyä molempien asiantuntemuksen yhdistämisestä sekä siitä, että vanhemmat haluavat kertoa ajankohtaisista asioista työntekijöille ja pitää työntekijät tietoisina lapseen liittyvistä asioista. Varhaiskasvatuksen työntekijät samalla tavalla pitävät vanhemmat tietoisina sekä informoivat ja kertovat lapseen liittyvistä asioista. (Poikonen & Lehtipää 2009, 81.) Varhaiskasvatuksen työntekijöiden täytyy myös kuulla vanhempia heidän lastaan koskevista asioista, ja käydä vanhempien kanssa kasvatustalkoita, joissa on hyvä olla mukana havainnot ja dokumentoinnit. Niiden avulla vanhempien on mahdollisuus saada tietoa arjesta päivähoitossa. Vanhempia täytyy kuunnella ja lapsia täytyy kuunnella sekä heidän täytyy tulla kuulluiksi. (Poikonen & Lehtipää 2009, 82.)

Kasvattajilla ja vanhemmilla on myös erilaisia tapaamisia, kuten esimerkiksi kasvatustalkot ja esiopetus suunnitelmiin liittyvät keskustelut, ja niissä on tärkeää huomioida se, että vanhemmilla on mahdollisuus puhua sekä kertoa tarpeeksi. Lisäksi kasvattajien ja vanhempien välisissä tapaamisissa on merkittävää ottaa huomioon vaitiolovelvollisuus sekä se, että kaikki ovat voineet kertoa tapaamisen aikana sen, mitä ovat halunneet kertoa. Lisäksi mahdolliset toimenpiteet jatkoa varten voidaan sopia silloin yhdessä ja ne voi myös käydä läpi vielä tapaamisen lopuksi. (Koivunen 2009, 171–172.)

Dialogi on vuorovaikutusta, joka tapahtuu juuri siinä hetkessä sekä sanallisesti, ja sitä tapahtuu vanhempien ja työntekijöiden välillä esimerkiksi kasvatustalkoissa. Vanhempien ja työntekijän välisissä keskusteluilla tuetaan sekä lapsen että perheen hyvinvointia, sekä keskusteluissa on hyvä saada muodostettua hyvä ilmapiiri niihin. Työntekijän on hyvä rakentaa hyvää ilmapiiriä vanhempien ja työntekijän välisiin keskusteluihin ja toteuttaa sovitut keskustelut jossain hyvässä sekä rauhallisessa paikassa. Työntekijän on hyvä olla myös aktiivinen vanhempien ja työntekijöiden välisissä keskusteluissa. Lisäksi keskusteluissa on tärkeää myös se, että vanhempia kuunnellaan sekä kunnioitetaan,

ja vanhemmat eivät koe olevansa heikommassa osassa vaan kokevat voivansa kertoa heidän näkökulmiaan. (Lyyra 2004, 120–122.)

Yksilöllisessä varhaiskasvatussuunnitelmaan kuuluvassa keskustelussa voi palata esimerkiksi aloituskeskustelun asioihin tai edellisen yksilöllisen varhaiskasvatussuunnitelmaa varten käydyn keskustelun asioihin ja muokata sekä tarkentaa niitä. Keskustelut voivat siten olla jatkoa toisilleen, ja merkittävää on niissä oleva tunnelma, jonka on hyvä olla esimerkiksi kannustavaa. (Kaskela & Kekkonen 2008, 46.)

Sovittujen keskustelujen lisäksi arjen kohtaamisissa sekä niissä tapahtuvissa keskusteluissa on vuorovaikutusta sekä vuoropuhelua vanhempien ja kasvattajien välillä, ja niissä on hyvä voida puhua tavallisista asioista ja tarvittaessa myös vaikeammistakin asioista. Ne toteutuvat arjessa vanhempien ja kasvattajien kohtaamisissa, ja tämän vuoropuhelun lisäksi asioista sovitaan tarkemmin esimerkiksi lapsen varhaiskasvatussuunnitelmia varten olevissa keskusteluissa. Tärkeää on myös, että kasvattajat suhtautuvat hyväksyvästi ja positiivisesti perheeseen sekä keskustelevat vanhempien kanssa heidän lapsen liittyen arkipäiväisistä asioistakin. Vuoropuhelun on hyvä olla molemminpuolista vanhempien ja työntekijöiden välillä sekä vanhempien on tärkeää tulla kuulluksi. (Kaskela & Kekkonen, 44–45.)

3.4 Yhteistyö huoltajien välillä

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan henkilöstö on vuorovaikutuksessa huoltajien kanssa sekä tekee heidän kanssaan yhteistyötä, ja tämän yhteistyön myötä huoltajat saavat tilaisuuden keskustella sekä olla vuorovaikutuksessa myös muiden huoltajien kanssa (Opetushallitus 2014, 25). Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaan huoltajien ja henkilöstön välinen yhteistyö on tärkeää ja se voi toteutua eri tavoin, mutta sen avulla myös huoltajien verkostoitumista sekä vuorovaikutuksessa olemista muiden huoltajien kanssa saadaan vahvistettua, ja tämä huoltajien välinen vuorovaikutus voi esimerkiksi tukea yhteisöllisyyttä (Opetushallitus 2018, 34).

Perheet voivat saada vertaistukea sekä tukea vanhemmuuteen muilta perheiltä, ja he voivat tavata toisia vanhempia esimerkiksi vanhempainilloissa. Vanhempien välisellä yhteistyöllä on merkitystä sekä vanhemmille että lapsille, ja perheiden sosiaaliset verkostot voivat tukea myös lasten hyvinvointia. (Jämsä & Karvinen 2008, 187.) Työntekijöiden, vanhempien ja lasten yhteisten tapaamisten on hyvä olla sellaisia, joissa on mahdollista keskustella vapaamuotoisesti sekä tasavertaisesti yhdessä. Niiden on hyvä mahdollistaa vapaaehtoisesti vanhempien tutustuminen toisiin vanhempiin, mutta vanhempien osallistuminen päivähoidon yhteistyömuotoihin on kuitenkin vapaaehtoista. (Koivunen 2009, 172–173.)

4 LASTEN SIIRTYMÄVAIHEET PÄIVÄKODISSA JA ESIOPETUKSESSA

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaan huoltajien ja henkilöstön välinen yhteistyö voi toteutua eri tilanteissa, ja se toteutuu myös esimerkiksi lasten siirtymävaiheissa. Niitä voivat olla myös esimerkiksi varhaiskasvatuksen aloittaminen ja esiopetuksen aloittaminen. Näitä siirtymävaiheita voivat olla myös esimerkiksi siirtymät ryhmästä uuteen ryhmään ja vaihtaminen päiväkodista toiseen päiväkotiin, ja huoltajien sekä henkilöstön on tärkeää tehdä silloin yhteistyötä. (Opetushallitus 2018, 34.) Siirtymävaiheet suunnitellaan valmiiksi sekä niiden toteutumista arvioidaan, ja varhaiskasvatuksen järjestäjä muodostaa toimivat käytännöt tiedon siirrolle, jotta siirtymävaiheiden toimivuus sekä sujuvuus saadaan varmistettua. Suunnittelu ja arviointi tukevat esimerkiksi lasten kehityksen ja oppimisen hyvää etenemistä, sekä lapsen eri siirtymävaiheissa huomioidaan lapsen etu ja toimitaan myös yhteistyössä huoltajien kanssa. (Opetushallitus 2018, 19–20.)

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan siirtymävaiheet ovat merkittäviä lapsille, jonka vuoksi ne täytyy suunnitella yhdessä etukäteen sekä niiden on tärkeää toimia hyvin. Siirtymävaiheisiin kuuluvat esimerkiksi esiopetuksen ja koulun aloittaminen. Huoltajatkin voivat vaikuttaa siirtymävaiheiden toimivuuteen esimerkiksi antamalla niistä palautetta, jotka huomioidaan silloin, kun siirtymävaiheiden käytäntöjä kehitetään. Siirtymävaiheissa tutustutetaan perheet esimerkiksi esiopetukseen tai kouluun ja tiedotetaan sekä keskustellaan keskeisistä asioista jo etukäteen, jotta siirtymävaiheet onnistuvat mahdollisimman hyvin. (Opetushallitus 2014, 25–26.)

Päiväkoti ja koulu ovat parhaimmillaan kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukainen ja turvallinen kokonaisuus, niin siirtymien on hyvä tapahtua onnistuneesti ja johdonmukaisesti, mutta joskus niissä voi ilmetä vaikeuksia. Näillä vaikeuksilla saattaa olla joskus negatiivisia seurauksiakin, ja jotta siirtymät onnistuvat, niin on tärkeää, että siirtymät tunnistetaan, huomioidaan sekä

suunnitellaan, jotta vaikeuksilta vältytään ja siirtymät sujuvat hyvin. Kodin ja päiväkodin on tärkeää tehdä yhteistyötä keskenään. Lisäksi esimerkiksi perheen ja koulun välinen yhteistyö on tärkeää, koska koulun aloitus on tärkeä vaihe. Tämä yhteistyö on tärkeää lapsen kannalta. (Soini, Pyhältö & Pietarinen 2013, 5–9.)

Päivähoidon aloittamisessa työntekijä ja perhe tutustuvat toisiinsa, sekä ennen päivähoitoon aloittamista oleva aloituskeskustelu voi auttaa siinä sekä se voi auttaa myös päivähoitoon aloitukseen valmistamisessa. Työntekijän sekä perheen välisiä aloituskeskusteluja voi pitää myös esimerkiksi silloin, kun esiopetus alkaa tai lapsi siirtyy ryhmästä toiseen ryhmään, ja työntekijän on tärkeää kuunnella vanhempia näissä aloituskeskusteluissa ja siten myös luoda hyvää sekä luottamuksellista suhdetta perheisiin. (Kaskela & Kekkonen 2008, 41–42.) Lisäksi lapsi myös tutustuu päivähoitoon etukäteen ja työntekijän sekä vanhempien on hyvä keskustella päivähoitoon aloituksesta sekä tutustumisesta näissä aloituskeskustelussa. Kotoa päivähoitoon tapahtuva siirtymävaihe on hyvä tehdä asteittain sekä aloituksessa on tärkeää huomioida koko perhe. Mahdollinen omahoitaja voi auttaa aloituksessa. Omahoitaja on työntekijä, joka on nimetty lapselle omahoitajaksi. (Kaskela & Kekkonen 2008, 43–44.)

Päivähoidon aloitus on lapselle merkittävä asia ja se koskee koko perhettä. Esiopetuksen sekä koulun aloitukset ovat myös merkittäviä asioita lapselle. Ne ovat merkittäviä asioita sekä muutoksia myös koko perheelle, ja vanhemmat voivat olla mukana suunnittelemassa näitä siirtymävaiheita. Näihin kasvuympäristöihin sopeutumiseen vaikuttaa ympäristöjen erilaisuus, ja kasvuympäristöihin sopeutumista voidaan myös tukea esimerkiksi siten, että siirtymävaiheet suunnitellaan etukäteen sekä yhdessä. (Karikoski & Tiilikka 2017, 79.) Päivähoidon aloitukseen sisältyvät henkilöstön sekä vanhempien välinen yhteistyö ja kasvatusyhteistyön muodostaminen. Siihen sisältyvät myös se, että pidetään huolta lapsen turvallisesta siirtymästä sekä pidetään huolta hänen kiintymyssuhteistaan. (Karikoski & Tiilikka 2017, 81.) Kun lapsi siirtyy yli kolmevuotiaiden ryhmään, ryhmästä uuteen ryhmään, ja esiopetukseen, niin se on uusi muutos ja silloin myös lapsen siirtymisvaihe on merkittävä, ja kasvatusyhteistyö sekä vuorovaikutus henkilöstön ja huoltajien välillä on silloinkin tärkeää. Ennen siirtymistä siihen

valmistaudutaan etukäteen, siitä keskustellaan, ja tutustutaan uuteen ryhmään.
(Karikoski & Tiilikka 2017, 87.)

5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT

Opinnäytetyöni on tutkimuspainotteinen opinnäytetyö. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää huoltajien kokemuksia huoltajien ja henkilöstön välisestä yhteistyöstä arjessa, yhteistyöstä huoltajien ja henkilöstön välillä, yhteistyöstä huoltajien välillä, sekä yhteistyöstä lasten siirtymävaiheissa. Lisäksi opinnäytetyön tavoitteena on selvittää miten huoltajat haluavat yhteistyötä kehitettävän arjessa, huoltajien ja henkilöstön välillä, yhteistyötä huoltajien välillä, sekä huoltajien ja henkilöstön yhteistyötä lasten siirtymävaiheissa. Opinnäytetyön aineistonkeruumenetelmänä on kyselylomakkeet. Kyselylomakkeilla pyrin saamaan huoltajilta tietoa yhteistyöstä huoltajien ja henkilöstön välillä, huoltajien välillä, arjessa, sekä huoltajien ja henkilöstön yhteistyöstä siirtymävaiheissa. Pyrin saamaan määrällistä tietoa kyselylomakkeen valmiiden vastausvaihtoehtojen avulla, mutta myös laadullista tietoa kysymyslomakkeissa olevien avointen kysymysten avulla. Pyrin saamaan tietoa sekä nykytilanteesta että kehittämisideoista. Kyselylomakkeisiin vastaaminen oli vapaaehtoista ja nimetöntä. Aineiston analysoinnissa käytän apuna tilastollisten menetelmien analysointia ja sisällön analyysia.

Tutkimuskysymyksiäni on neljä, ja ne ovat seuraavat

1. Miten kasvatusyhteistyö ilmenee arjessa huoltajien näkökulmasta ja miten he haluaisivat kehittää sitä?
2. Miten huoltajat kokevat yhteistyön huoltajien ja henkilöstön välillä ja miten he haluaisivat kehittää sitä?
3. Miten huoltajat kokevat yhteistyön huoltajien välillä ja miten he haluaisivat kehittää sitä?
4. Miten huoltajat kokevat kasvatusyhteistyön lasten siirtymävaiheissa ja miten he haluaisivat kehittää sitä?

Aineistonkeruun jälkeen analysoin saadut vastaukset. Tarkoituksena on saada vastaukset neljään aiemmin mainitsemaan tutkimuskysymykseen. Opinnäytetyön yhteistyökumppani voi saada tämän avulla tietoa huoltajien ja henkilöstön välisestä

yhteistyöstä sekä huoltajien välisestä yhteistyöstä huoltajien näkökulmasta ja tarvittaessa kehittää niitä. Kyselylomakkeita jaettiin 117 ja ne jaettiin kaikille opinnäytetyön yhteistyökumppanin päiväkodin ja esiopetuksen lasten huoltajille.

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä kappaleessa kerron tarkemmin opinnäytetyötä tehdystä tutkimuksesta ja sen toteutuksesta. Kerron myös opinnäytetyön tutkimusympäristöstä ja tutkimusjoukosta, sekä opinnäytetyötä varten tehtävän tutkimuksen aineistonkeruusta. Lisäksi kerron myös tutkimusmenetelmästä ja opinnäytetyötä varten kerätyn aineiston analysoinnista.

Tässä opinnäytetyössä tutkin yhteistyötä ja kasvatusyhteistyötä opinnäytetyön yhteistyökumppanina olevassa päiväkodissa sekä esiopetuksessa huoltajien näkökulmasta, ja siinäkin tutkin erityisesti nykytilannetta ja kehittämisehdotuksia opinnäytetyön yhteistyökumppanina olevalle päiväkodille sekä esiopetukselle. Tutkin huoltajien ja henkilöstön yhteistyön nykytilannetta ja kehittämisehdotuksia huoltajien näkökulmasta arjessa, lasten siirtymävaiheissa, huoltajien sekä henkilöstön välillä, ja yhteistyötä huoltajien välillä. Tästä opinnäytetyöstä voi saada muun muassa ideoita kasvatusyhteistyön edistämiseen liittyen, mutta opinnäytetyön tulokset koskevat opinnäytetyön yhteistyökumppanina olevaa päiväkotia ja esiopetusta. Tulosten avulla yhteistyökumppanina oleva päiväkoti ja esiopetus voivat kehittää huoltajien ja henkilöstön yhteistyötä sekä huoltajien yhteistyötä.

6.1 Tutkimusympäristö ja kohdejoukko

Työelämäyhteistyökumppanina oleva päiväkoti sekä esiopetus sijaitsevat Espoossa ja niiden toiminnassa huomioidaan erityisesti liikunta. Lisäksi päiväkodissa tarjotaan varhaiskasvatussuunnitelman mukaista monipuolista toimintaa. Opinnäytetyön työelämäyhteistyökumppanina olevassa päiväkodissa ja esiopetuksessa on yhteensä 6 ryhmää ja 117 lasta opinnäytetyön tutkimusta toteutettaessa. Opinnäytetyön yhteistyökumppanin toiminta on alkanut elokuussa 2010. (Varhaiskasvatusyksikön johtaja, henkilökohtainen tiedonanto 17.1.2019.)

Espoon suomenkielisen varhaiskasvatuksen varhaiskasvatussuunnitelman (2017) mukaan Espoon suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa on laadittu paikallinen

varhaiskasvatussuunnitelma, sekä Espoon suomenkielisen varhaiskasvatuksen varhaiskasvatussuunnitelmakokonaisuuden lisäksi kaikilla ryhmillä on ryhmien varhaiskasvatussuunnitelmat, johon voidaan tehdä lisäyksiä sekä täydennyksiä, ja niissä otetaan huomioon toiminnan tavoitteet lasten varhaiskasvatussuunnitelmien mukaisesti, Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, ja Espoon varhaiskasvatussuunnitelma (Espoon suomenkielisen varhaiskasvatuksen varhaiskasvatussuunnitelma 2017, 5–8). Espoon suomenkielisen varhaiskasvatuksen varhaiskasvatussuunnitelman (2017) mukaan huoltajien ja henkilöstön väliseen yhteistyöhön sisältyvät esimerkiksi varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelut, kohtaamiset, vuorovaikutus, sekä se, että huoltajille kerrotaan säännöllisesti lapsen liittyvistä asioista. Huoltajien ja henkilöstön välistä yhteistyötä toteutetaan ja edistetään aina varhaiskasvatuksesta perusopetukseen saakka, sekä yhdessä huoltajien kanssa arvioidaan myös tätä yhteistyötä ja sen sujuvuutta. (Espoon suomenkielisen varhaiskasvatuksen varhaiskasvatussuunnitelma 2017, 22.)

Espoon suomenkielisen esiopetuksen opetussuunnitelman (2015) mukaan Espoon suomenkielisen esiopetuksen opetussuunnitelmaa käytetään Espoon suomenkielisen varhaiskasvatuksen esiopetuksessa ja sen lisäksi tehdään yksikkökohtaiset opetussuunnitelmat, sekä lisäksi esimerkiksi on tehty sosiaali- ja terveystoimen toimialan kanssa yhteistyötä muun muassa huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön kohtaa luodessa. Yksikkökohtaisten opetussuunnitelmien lisäksi lapsille tehdään lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmat sekä tarvittaessa henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma. (Espoon suomenkielisen esiopetuksen opetussuunnitelma 2015, 7, 11). Espoon suomenkielisen esiopetuksen opetussuunnitelman (2015) mukaan esiopetuksessa työskentelevä henkilöstö tekee yhteistyötä yhdessä huoltajien kanssa, kehittää tämän yhteistyön lähtökohtia, sekä myös arvioi tätä yhteistyötä. Lisäksi huoltajilla on mahdollisuus olla mukana esimerkiksi opetussuunnitelmatyössä, arvioimassa yhteistyötä henkilöstön kanssa, sekä eri tilaisuuksissa, joiden avulla huoltajien on mahdollista kohdata muita huoltajia. (Espoon suomenkielisen esiopetuksen opetussuunnitelma 2015, 20.)

Opinnäytetyön työelämäyhteistyökumppanin päiväkodissa ja esiopetuksessa kasvatusyhteistyötä toteutetaan esimerkiksi päivittäisissä kohtaamisissa, vasu-keskusteluissa, muutenkin tarvittaessa olevissa keskusteluissa, yhteisissä liikunnallisissa piha-tapahtumissa, hakukahveilla, juhlissa, yhteisillä luennoitsijoilla,

läheisten päivissä, kuten esimerkiksi isovanhempien tai kummien päivissä, sekä vanhempainilloissa, jotka voivat olla esimerkiksi teemallisia vanhempainiltoja tai esimerkiksi varhaiskasvatusmessuja, jotka on järjestetty omassa salissa ja siellä on esitelty heidän toimintaansa. Lisäksi hyveiden valinta tehdään yhdessä ja kasvatusyhteistyössä aloituskäytännöt ovat tärkeitä luottamuksen muodostamisen kannalta. Näillä tavoilla opinnäytetyön työelämäyhteistyökumppani pitää parhaansa mukaan yllä kasvatusyhteistyötä, joka on luottamuksellista, kunnioittavaa, sekä tasa-arvoista. Lisäksi hyvän vuorovaikutuksen muodostumisesta ja rakentumisesta on ensisijaisesti vastuussa kasvatushenkilöstö. Sen vuoksi kasvatushenkilöstön täytyy olla aloitteellisia sekä aktiivisia. (Varhaiskasvatusyksikön johtaja, henkilökohtainen tiedonanto 19.10.2018.)

Opinnäytetyön työelämäyhteistyökumppani toivoi saavansa tietoa vanhempien ajatuksista kasvatusyhteistyöstä. Työelämäyhteistyökumppani toivoi myös saavansa tietoa ja ajatuksia huoltajien välisestä yhteistyöstä. Lisäksi opinnäytetyön työelämäyhteistyökumppani haluaa antaa huoltajille luontevia, monipuolisia, sekä matalan kynnyksen vaikuttamisen mahdollisuuksia. Opinnäytetyötä varten toteutetun tutkimuksen avulla he voivat saada tietoa kasvatusyhteistyön nykytilanteesta esimerkiksi siten, että mikä on toiminut, ja ehdotuksia sekä toiveita tulevaa yhteistyötä varten. (Varhaiskasvatusyksikön johtaja, henkilökohtainen tiedonanto 19.10.2018.)

Kaikilla työelämäyhteistyökumppanin päiväkodin ja esiopetuksen lasten huoltajilla oli mahdollisuus vastata kyselylomakkeisiin. Niihin sai myös halutessaan vastata jokaisen lapsen kohdalta erikseen.

6.2 Opinnäytetyön tutkimus, toteutus ja aineistonkeruu

Opinnäytetyöni on tutkimuksellinen opinnäytetyö. Siinä on määrällisen sekä laadullisen tutkimuksen ominaisuuksia. Opinnäytetyön aineistonkeruumenetelmänä on kyselylomakkeet. Opinnäytetyön aineistonkeruumenetelmäksi valikoitui kyselylomakkeet, koska siten oli mahdollisuus saada vastauksia mahdollisimman monilta vapaaehtoisilta vastaajilta. Aineistonkeruumenetelmässä pyysin huoltajilta

kyselylomakkeilla tietoa yhteistyöstä huoltajien ja henkilöstön välillä, huoltajien välillä, huoltajien ja henkilöstön yhteistyöstä arjessa, sekä huoltajien ja henkilöstön yhteistyöstä siirtymävaiheissa. Pyrin saamaan tietoa sekä nykytilanteesta että kehittämideoista. Vastaaminen oli vapaaehtoista ja nimetöntä. Pyrin saamaan määrällistä tietoa valmiiden vastausvaihtoehtojen avulla, mutta myös laadullista tietoa kysymyslomakkeissa olevien avointen kysymysten avulla. Valmiita vastausvaihtoehtoja sisältäviä kysymyksiä oli neljä, ja niillä selvitettiin huoltajien näkökulmasta huoltajien ja henkilöstön yhteistyön nykytilannetta arjessa, yhteistyön nykytilannetta huoltajien ja henkilöstön välillä, yhteistyön nykytilannetta huoltajien välillä, sekä kasvatusyhteistyön nykytilannetta lasten siirtymävaiheissa. Taustatietoja ei kysytty, koska tarkoituksena oli selvittää yleisesti kaikkien opinnäytetyön yhteistyökumppanin päiväkodin sekä esiopetuksen huoltajien kokemuksia ja kehittämideoita, eikä erotella tai verrata niitä esimerkiksi ryhmän tai iän mukaan. Avoimia kysymyksiä oli kuusi, ja niiden avulla pyrin tutkimaan huoltajien kehittämideoita kasvatusyhteistyöhön tai sitä, että minkälaisia he haluaisivat kasvatusyhteistyön olevan. Avoimiin kysymyksiin huoltajat saivat vastata omin sanoin. Aineiston analysoinnissa käytin apuna tilastollisten menetelmien analysointia ja sisällön analyysia.

Ennen aineistonkeruuta tein muun muassa opinnäytetyön suunnitelman ja opinnäytetyön suunnitelman hyväksymisen jälkeen hain Espoon sivistystoimelta tutkimuslupaa opinnäytetyön tutkimuksen toteuttamiseen ja sain tutkimusluvan kesällä 2018. Syksyllä 2018 toteutin aineistonkeruun opinnäytetyötä varten. Syksyllä 2018 kävin esittämässä opinnäytetyön käsikirjoituksen. Lisäksi muun muassa aineiston analysointia ja opinnäytetyön tekemistä tapahtui syksyn 2018, talven 2018, sekä kevään 2019 aikana.

Suunnittelin kyselylomakkeet mahdollisimman hyvin ennen niiden jakamista. Kyselylomakkeet muokkautuivat monta kertaa suunnittelun aikana. Lisäksi testasin kyselylomakkeita parilla tuttavallani ja pyysin heitä arvioimaan niitä. Nämä kyselylomakkeiden testauksena tehdyt vastaukset eivät tule näkyviin tai käyttöön, vaan niiden tarkoituksena oli vain testata kyselylomaketta sekä sen toimivuutta. Kyselylomakkeiden testauksenkin jälkeen muokkasinkin kyselylomaketta vielä hieman. Kyselylomakkeissa esimerkiksi kysymysten sanavalinnat sekä kysymysten muodot tarkentuivat ja muokkautuivat.

Kävin esittelemässä itseni ja opinnäytetyöni aineistonkeruun tarkoituksen päiväkodin ja esiopetuksen vanhempainilloissa. Jaoin kyselylomakkeet (LIITE 1) ja niihin olevat saatekirjeet (LIITE 2) vastauskirjekuorissa päiväkodin ja esiopetuksen lasten lokeroihin, joista huoltajat saivat ne. Kyselylomakkeiden saatekirjeissä (LIITE 2) pyrin kertomaan mahdollisimman hyvin esimerkiksi opinnäytetyön aineistonkeruuta varten olevista kyselylomakkeista ja niiden tarkoituksesta. Kyselylomakkeiden (LIITE 1) ja saatekirjeiden (LIITE 2) lisäksi mukana olivat vastauskirjekuoret, joihin vastaukset sai sulkea nimettömästi. Vastaukset pystyi palauttamaan kirjekuoriin suljettuina päiväkodin tai esiopetuksen henkilöstölle, ja pystyin hakemaan vastaukset myöhemmin päiväkodilta. Lisäksi päiväkodilla oli saatavilla ylimääräisiä kyselylomakkeita (LIITE 1), kyselylomakkeiden saatekirjeitä (LIITE 2), ja kirjekuoria, niin kyselylomakkeita, kyselylomakkeiden saatekirjeitä, sekä kirjekuoria sai päiväkodilta tarvittaessa lisää. Päiväkodilta oli saatavilla myös kyselylomake ja kyselylomakkeen saatekirje englanniksi kirjoitettuna, josta niitä sai tarvittaessa. Kyselylomakkeisiin vastattiin nimettömästi ja niihin sai vastata jokaisen lapsen kohdalta erikseen. Kyselylomakkeisiin oli kaksitoista päivää aikaa vastata. Vastausaikaa päätettiin kuitenkin vielä jatkaa kymmenellä päivällä ja tein silloin lyhyen kyselylomakkeisiin olevan muistutuskirjeen (LIITE 3) kaikkiin päiväkodin ryhmien oviin laitettaviksi, josta huoltajat voisivat nähdä ne, sekä siitä tiedotettiin myös opinnäytetyön työelämäyhteistyökumppanin osalta. Päätimme jatkaa vastausaikaa vielä sen vuoksi, että vastauksia voisi mahdollisesti vielä tulla lisää ja vastauksia voisi saada mahdollisimman paljon. Suurin osa vastauksista tuli ensimmäisen vastausajan aikana, mutta toisen vastausajan aikana vastauksia saatiin kuitenkin lisää.

Aineistonkeruun toteuttamisen jälkeen kävin viemässä esikoulun seinään, sekä päiväkodin ryhmien oviin ja seiniin kiitoskirjeitä (LIITE 4) kyselyyn vastaamisesta. Lisäksi vein opinnäytetyön valmistumisen jälkeen tulokset opinnäytetyön yhteistyökumppanille ja osallistuin opinnäytetyön yhteistyökumppanin henkilöstön tapaamiseen, jossa esittelin opinnäytetyötä ja sen tutkimuksen tuloksia henkilöstölle. Siellä pystyin kertomaan opinnäytetyöstä ja tuloksista lisää sekä tarkemmin, ja esimerkiksi henkilöstöllä oli mahdollisuus kysyä minulta tarvittaessa lisää niistä.

Silloin, kun tutkimuksen kohteena olevia tutkitaan ulkopuolelta, niin kyse on kvantitatiivisesta tutkimuksesta. Silloin, kun tutkimuksen kohteena olevia tutkitaan sisäpiiristä, niin on monesti kyse kvalitatiivisesta tutkimuksesta. Lisäksi tutkijan on kvalitatiivisessa tutkimuksessa ja kvantitatiivisessa tutkimuksessa tärkeää muistaa, että mikä hänen osansa ja roolinsa tutkimuksessa on, sekä muistaa, että kyse on tutkimuksesta. (Hakala 2018, 20–21.) Kvantitatiivista tutkimusta toteutettaessa tutkija on etäinen, tutkimusongelmat sekä tutkimusmenetelmät valitaan ajoissa, ja silloin pyritään siihen, että kaikki tutkittavina olevat vaikuttavat samalla tavalla ja puolueettomasti tutkimukseen. Toteutettaessa kvalitatiivista tutkimusta tutkija ei saata olla etäinen, tutkimuksen tehtävänasettelua ei välttämättä tehdä aikaisessa vaiheessa, soveltamista voi mahdollisesti käyttää, sekä silloin voi esiintyä muuttuvuutta siinä, että mikä vaikutus yksittäisillä tapauksilla on koko tutkimuksen tutkimuskokonaisuuteen, ja yksittäisillä tapauksilla voikin olla tutkimukseen vaikutusta. (Hakala 2018, 23.)

Aineistonkeruumenetelmistä esimerkiksi kysely, havainnointi, sekä haastattelu kuuluvat laadullisen tutkimuksen aineistonkeruussa käytettäviin menetelmiin, mutta ne voivat olla myös määrällisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelminä. Muun muassa havainnoinnin tai keskustelut voi valita aineistonkeruumenetelmiksi esimerkiksi silloin, kun tutkimuksen tutkimusasetelma on vapaa eikä niin strukturoitu, ja esimerkiksi strukturoituja kyselyjä voi käyttää aineistonkeruumenetelminä muun muassa silloin, kun tutkimuksen tutkimusasetelma on enemmän muodollinen ja strukturoitu. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 83.)

6.3 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyötä varten olevan tutkimuksen tutkimusmenetelmänä on kysely. Tutkimusmenetelmäksi valikoitui kysely, jotta vastauksia voisi saada mahdollisimman paljon aiheeseen liittyen. Kyselylomakkeessa on kymmenen kysymystä, joista neljään ensimmäiseen on valmiit vastausvaihtoehdot ja sen jälkeen olevat kuusi kysymystä ovat avoimia kysymyksiä. Neljän kysymyksen avulla, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot, on tarkoitus saada tietoa nykytilanteesta huoltajien näkökulmasta. Kuuden avoimen kysymyksen avulla on tarkoitus saada myös tietoa

kehittämisideoista huoltajien näkökulmasta, sekä viimeisessä kysymyksessä sai kertoa myös muuta kasvatusyhteistyöhön liittyen.

Kyselyn muoto voidaan valita sen mukaan, että ketkä kyselyssä ovat kohderyhmänä ja mikä on kyselyssä tarkoituksena, ja kyselyn aineistoa kerätessä tutkijan ei tarvitse olla välttämättä ollenkaan paikalla. Kyselyissä on tärkeää huomioida esimerkiksi kysymysten muotoileminen, kysymysten tekeminen, sanamuodot, kysymysten yksiselitteisyys, sekä se, että kyselyn kysymykset eivät ole ollenkaan johdattelevia. Tutkimuksessa käytetyt käsitteet täytyy myös tarvittaessa operationalisoida kysymyksiksi, ja siinä on merkittävää tutustua teoriaan sekä mittausmenetelmiin. (Valli 2018a, 92–93.)

Kun aineistonkeruu toteutetaan kyselylomakkeiden avulla, niin silloin niiden suunnittelu etukäteen on tärkeää. Kysymyksiä ei voi tarkentaa enää myöhemmin, jos niitä tarvitsisi tarkentaa, ja lisäksi on myös hyvä huomioida kyselylomakkeen ymmärrettävyys tutkijan tarkoittamalla tavalla sekä se, että toimintavaiheena aineiston kerääminen on peruuttamatonta. Kun kyselylomake ymmärretään samalla tavalla, niin siitä on hyötyä vastausten tulkintoja tehdessä. (Valli 2018b, 261.) Pysin saamaan kyselylomakkeiden kysymyksistä selkeitä ja tein kyselylomakkeiden saatekirjeen kertomaan kyselylomakkeista. Lisäksi muokkasin ja tarkensin kyselylomakkeiden kysymyksiä kyselylomaketta suunniteltaessa.

Kyselylomakkeessa on erilaisia mahdollisuuksia, miten tutkittavaa voidaan kysyä tutkittavilta ja se vaikuttaa aineiston analysointiin. Siinä voidaan käyttää esimerkiksi valmiita vastausvaihtoehtoja apuna tai järjestysasteikkoisia mittareita apuna, joilla kysytään tutkittavaa asiaa tutkittavilta. Lisäksi voidaan käyttää myös esimerkiksi avoimia kysymyksiä, joiden avulla voidaan kysyä tutkittavaa asiaa kyselylomakkeessa. (Valli 2018a, 106.) Avoimissa kysymyksissä hyvinä puolina ovat, että niiden avulla voi saada hienoja ehdotuksia, aineiston luokittelu voidaan tehdä usein eri tavoin, ja avointen kysymysten avulla voidaan saada tarkastikin esille vastaajien vastaukset sekä mielipiteet. Avoimissa kysymyksissä huonoina puolina kuitenkin ovat, että niihin ei saateta aina vastata, niihin saatetaan vastata epätarkasti, niiden analysointi saattaa olla työlästä, ja niihin saatetaan vastata kysymysten ohi. (Valli 2018a, 114.) Pysin saamaan kyselylomakkeissa olevien valmiiden

vastausvaihtoehtojen avulla määrällistä tietoa tutkittavasta aiheesta ja avointen kysymysten avulla laadullista tietoa tutkittavasta aiheesta.

Vastaaja voi valita useamman vaihtoehdon vastausvaihtoehdoista, ja lisäksi kysymyksenasettelun vaikeudet voivat vaikeuttaa esimerkiksi vastaajaa sekä tulosten tulkitsijaa (Valli 2018b, 263). Vastaaja voi myös vastata kahden vastausvaihtoehdon väliin, jolloin hän on saattanut ajatella niin, että hän ei ole asiasta niin samaa mieltä kuin toinen vastausvaihtoehto ja on enemmän sitä mieltä kuin viereinen vastausvaihtoehto. Suunnittelussa on merkittävää ottaa huomioon sanamuodot, ja valittavissa vaihtoehdoissa ne eivät voi aina olla välttämättä samalla tavalla sekä samassa muodossa. (Valli 2018b, 272.) Tilastollisten keinojen avulla voi käsitellä myös avoimia kysymyksiäkin, mutta silloin tutkijan täytyy luokitella luokkiin vastaukset ja luokkia yhdistellään toisiinsa (Valli 2018b, 273). Opinnäytetyötä varten olevan aineistonkeruun kyselylomakkeessa kiinnitin huomiota vastausvaihtoehtojen sanamuotoihin, ja otin ne huomioon myös aineistoa analysoitaessa.

Tässä opinnäytetyön tutkimuksessa huoltajille jaettiin paperiset kyselylomakkeet saatekirjeiden ja vastauskirjekuorien kanssa. Kyselylomakkeisiin vastaaminen oli vapaaehtoista ja kyselylomakkeet sai palauttaa päiväkodin tai esiopetuksen henkilöstölle. Tutustuin aiheen teoriaan etukäteen ja suunnittelin aiheeseen sopivan aineistonkeruumenetelmän. Lisäksi suunnittelin, muokkasin ja testasin kyselylomaketta. Pyrin tekemään kysymyksistä selkeitä ja ymmärrettäviä. Kerroin kyselylomakkeista myös vanhempainilloissa sekä saatekirjeellä. Huoltajat saivat myös tarvittaessa ottaa yhteyttä, jos kyselylomakkeisiin liittyen tuli jotain kysyttävää.

6.4 Aineiston analysointi

Monia eri tietoja ja aineistoja on mahdollista saada numeeriseen muotoon, ja myös laadullisessa tutkimuksessa voidaan käyttää apuna numeerista muotoa. Silloin kuvaillaan ja tarkastellaan numeroiden avulla kyseistä aineistoa. (Valli 2018c, 248.) Kuviointi sekä tunnusluvut ovat tapoja, joita voidaan hyödyntää aineiston tulosten esittämisessä, ja niitä voidaan hyödyntää sen mukaan, mikä on niiden tarkoituksena. Tutkija voi päättää mitä tapaa hän käyttää ja mikä tapa on sopiva. On hyvä kuitenkin

huomioida esimerkiksi tarkoituksenmukaisuus sekä lukijan kiinnostus. (Valli 2018c, 252.) Avoimia kysymyksiä voidaan analysoida eri tavoilla, kuten esimerkiksi laadullisen tarkastelun avulla. Avointen kysymysten avulla voi saada esiin esimerkiksi mielipiteitä tai ehdotuksia. (Valli 2018a, 114.)

Erilaisia aineistoja voi analysoida sisällönanalyysia käyttämällä ja sen avulla on tarkoituksena saada tiivistetty kuvaus tutkittavasta asiasta. Tekstissä olevien merkityksien etsiminen sekä tekstianalyysi kuuluvat sisällönanalyysiin. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 117.) Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissa vastauksia pelkistetään ja ryhmitellään sekä muodostetaan luokkia, ja sen jälkeen käsitteellistetään. Käsitteitä yhdistetään toisiinsa ja siinä muodostuu esimerkiksi alaluokkia ja yhdistäviä luokkia, mutta analysoidessa selviää luokkien määrä. Analysoitaessa vasta selviää, että millaisia luokkia aineistosta saadaan. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 124–127.)

Kyselylomakkeen voi tehdä tekstinkäsittelyohjelmiston avulla ja niiden tuloksia voi tarkastella tilasto-ohjelman avulla (Kananen 2011, 50). Aineistossa olevan muuttujan ominaisuuksien kappalemäärän tarkastelussa voi käyttää apuna yksiulotteista frekvenssijakaumaa, eli suoraa jakaumaa. Sen avulla voi havainnollistaa sekä tiivistää aineistoa silloin, kun tarkastellaan yhden muuttujan ominaisuuksia, ja lisäksi tuloksia voi esittää myös esimerkiksi diagrammeilla sekä tunnusluvuilla. Tuloksia voi tarkastella esimerkiksi moodin ja aritmeettisen keskiarvon avulla. (Kananen 2011, 74, 76.) Neljän ensimmäisen kysymyksen vastausten kohdalla käytin analysoinnissa apuna laskentataulukko-ohjelmaa sekä laskin niistä esimerkiksi moodit ja aritmeettiset keskiarvot. Laskin niitä itse sekä myös laskentataulukko-ohjelman avulla.

Kokosin kyselylomakkeista saadut tiedot laskentataulukko-ohjelmaan. Kävin vastaukset läpi ja tarkistin ne useasti. Opinnäytetyötä varten olevan aineiston analysoin laskentataulukkoa sekä kirjoitustyökalua apuna käyttäen. Niiden avulla pystyin kokoamaan vastauksista esille nousseita asioita, laskemaan niiden määriä, ja luokittelemaan niitä. Opinnäytetyötäni varten kerätyn aineiston valmiit vastausvaihtoehdot muutin numeeriseen muotoon ja siten analysoin niitä. Näin pyrin saamaan selville sen, että kuinka moni on kysymyksessä kysyttyyn asiaan sitä mieltä, että se *toteutuu todella hyvin*, *se toteutuu melko hyvin*, *ei osaa sanoa*, *kehittävää on*

jonkin verran, tai kehitettävää on paljon. Analysoinnissa laskin vastauksista myös prosenttiosuuksia, mutta tulosten esittämisessä prosenttiosuudet päätin jättää pois vastausten vähäisen määrän vuoksi. Muodostin saatujen tulosten perusteella niistä kuviot kuvaamaan tuloksia, joita tekstin avulla avaan lisää. Lisäksi avointen kysymysten avulla saadut tiedot analysoin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä.

Avoimista kysymyksistä saatuja vastauksia yhdistelin samankaltaisia vastauksia siten, että sain saman sisältöiset vastaukset analysoitua ja luokiteltua mahdollisimman hyvin, nostettua niistä pääpiirteitä ylös sekä jättämään tulosten kannalta turhia asioita pois. Muodostin aineistosta pelkistettyjen vastausten avulla eri luokkia, joiden avulla pystyin analysoimaan ja kertomaan tuloksista. Pyrin analysoimaan ne mahdollisimman hyvin siten, että samankaltaiset vastaukset on yhdistetty ja luokiteltu vastausten analysoinnissa. Lisäksi otin avointen kysymysten kohdalla huomioon sen, että kaikki eivät välttämättä ole vastanneet kaikkiin kysymyksiin.

7 TULOKSET

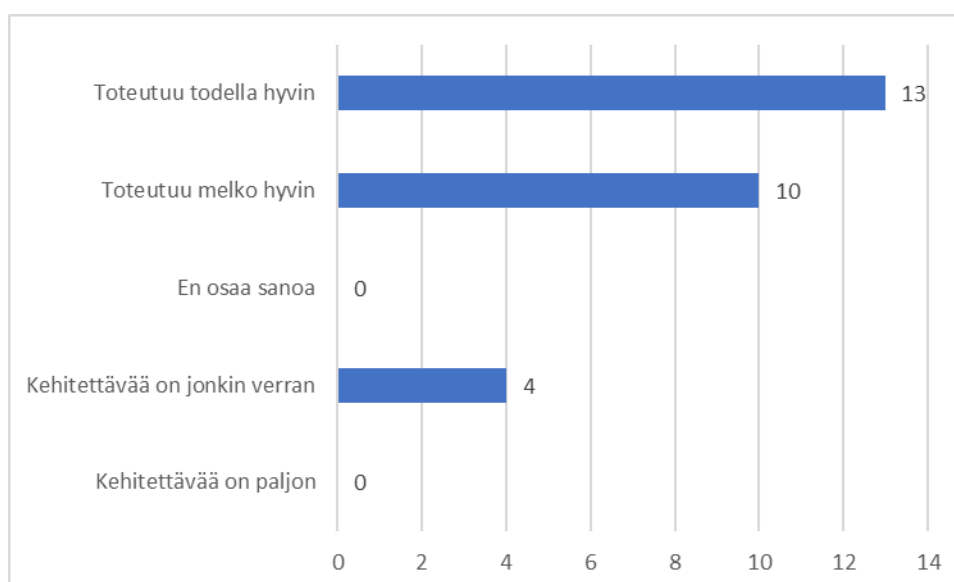
Kyselylomakkeita jaettiin yhteensä alun perin 117 ja niitä palautettiin yhteensä 27, eli vastausprosentti oli noin 23,07 %. Kyselylomakkeita sai tarvittaessa hakea päiväkodilta lisää, kun jätin päiväkodille ylimääräisiä kyselylomakkeita sekä niihin olevia saatekirjeitä. Kyselylomakkeisiin vastaaminen oli vapaaehtoista ja nimetöntä, ja kaikilla opinnäytetyön yhteistyökumppanin päiväkodin sekä esiopetuksen lasten huoltajilla oli mahdollisuus vastata kyselyyn.

Kyselylomakkeessa pyrin saamaan vastauksia tutkimuskysymyksiini ja lisäksi kyselylomakkeen lopussa sai halutessaan kertoa omin sanoin esimerkiksi kokemuksia kasvatusyhteistyöstä, kehittämisehdotuksia kasvatusyhteistyöhön tai jotain muuta kasvatusyhteistyöhön liittyen. Tähän oli tullut yhteensä 19 vastausta, ja kahdeksan vastaajaa ei ollut vastannut tähän. Osa asioista mainittiin kerran ja osa mainittiin eri muodoissa useammin kuin kerran. Kolme vastaajaa vastasi, että kasvatusyhteistyö toimii ja kolme vastaajaa kiittivät, kehuivat tai kertoivat arvostavansa henkilökuntaa ja henkilökunnan työtä. Lisäksi ehdotuksena oli myös esimerkiksi vierailuja ryhmissä, kuten esimerkiksi läheisten tai eri alojen vierailijoiden vierailuja, ja yksittäisissä vastauksissa mainittiin sähköisten menetelmien hyödyntäminen, esimerkiksi sovituisissa keskusteluissa sekä viestintämuotona. Lisäksi yksittäisinä vastauksina tärkeinä asioina mainittiin lasten toiveiden huomioiminen, informointi sekä ammattiosaaminen. Tärkeinä asioina pidettiin positiivista ilmapiiriä, avointa yhteistyötä, sekä muutamassa vastauksessa vanhemman arvioon luottamista siirtymissä, osaavia ihmisiä ja sitä, että on tarpeeksi aikaa. Päällimmäisenä tästä nousi yhteistyön onnistuminen.

7.1 Kasvatusyhteistyön nykytilanne sekä kehittämisideat arjessa

Pyrin selvittämään huoltajien näkemyksiä kasvatusyhteistyöstä arjessa. Pyrin myös selvittämään mitä mieltä huoltajat ovat kasvatusyhteistyöstä arjessa, miten se

ilmenee arjessa huoltajien näkökulmasta, sekä miten he haluaisivat sitä kehittää. Tutkiessa kasvatusyhteistyön toteutumista arjessa vastausten perusteella ilmeni, että suurimman osan mielestä kasvatusyhteistyö toteutuu arjessa joko todella hyvin tai melko hyvin. Tämä kysymys sisälsi valmiit vastausvaihtoehdot, ja tähän kysymykseen vastasi yhteensä 27 vastaajaa. Heistä kolmetoista vastaajaa vastasi, että se *toteutuu todella hyvin* ja kymmenen vastaajaa vastasi, että se *toteutuu melko hyvin*, eli vastaajista suurimman osan mielestä kasvatusyhteistyö toteutuu arjessa joko todella hyvin tai melko hyvin. Neljä vastaajaa vastasi, että *kehitettävää on jonkin verran*, eli osan mielestä kasvatusyhteistyössä arjessa on jonkin verran kehittävää, mutta kukaan ei vastannut, että kehittävää on paljon. Kuviossa 1 on esitelty tulokset kasvatusyhteistyön nykytilannetta arjessa.

KUVIO 1. Kasvatusyhteistyön nykytilanne arjessa

Lisäksi tutkin avoimella kysymyksellä kasvatusyhteistyön ilmenemistä arjessa. Tähän kysymykseen oli tullut yhteensä 25 vastausta, ja kaksi vastaajaa ei ollut vastannut. Tutkiessa sitä miten kasvatusyhteistyö ilmenee arjessa huoltajien näkökulmasta, esiin nousi eniten kuulumisten vaihto. Osa mainitsi kuulumisten vaihdon tapahtuvan lasta päiväkotiin tai esiopetukseen viettäessä sekä lasta sieltä haettaessa. Kuulumisten vaihdon lisäksi kasvatusyhteistyö ilmenee arjessa vastausten perusteella myös esimerkiksi tiedotuksena, keskusteluina ja kohtaamisina. Lisäksi kasvatusyhteistyön mainittiin olevan vuorovaikutteista. Vastauksista ilmeni, että kasvatusyhteistyö ilmenee arjessa myös kasvatuksen tukemisena, kun voi esimerkiksi sopia yhdessä toimintatavoista tai kysyä neuvoa johonkin asiaan. Osan mielestä

kasvatusyhteistyötä ilmenee myös vanhempainilloissa sekä sovituissa tapaamisissa, kuten vasu-keskusteluissa ja hyve-keskusteluissa. Lisäksi osassa vastauksissa mainittiin myös, että esimerkiksi asiat pohditaan lasten kannalta sekä lapset huomioidaan yksilöllisesti. Pelkistetyistä vastauksista ja niiden ala- sekä yläluokista kasvatusyhteistyön ilmenemiseen arjessa pääluokiksi nousivatkin vuorovaikutus, sovitut tapaamiset, kasvatuksen tukeminen sekä lapsen hyvinvointi. Taulukossa 1 on esitelty kasvatusyhteistyön ilmenemismuotoja arjessa.

TAULUKKO 1. Kasvatusyhteistyön ilmeneminen arjessa

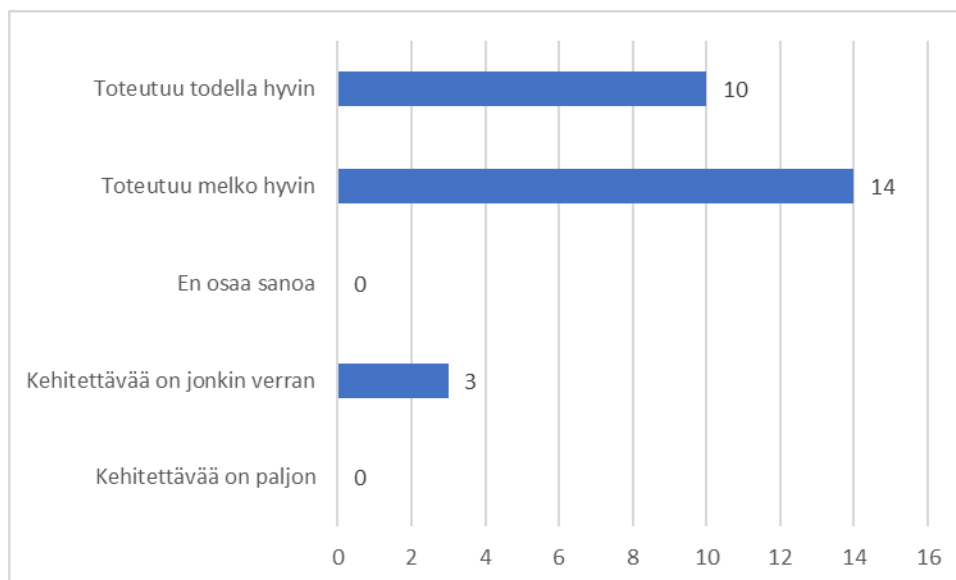
Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Kuulumisten vaihto Keskustelu Päivittäiset kohtaamiset Vuorovaikutteisuus Tiedotus	Keskustelu Kohtaaminen	Vuorovaikutus
Vanhempainillat Keskustelu Vasu-keskustelut Hyve-keskustelut	Sovitut tapaamiset	Sovitut tapaamiset
Kasvatuksen tukeminen Kasvatuksesta keskustelu Tukea asioihin Yhdessä asioista sopiminen Neuvojen saanti	Kasvatuksen tukeminen Yhdessä asioista sopiminen	Kasvatuksen tukeminen
Lapsi yksilönä huomioon Tärkeää lapselle Lapsen hyvä olla päiväkodissa	Tärkeää lapselle Lapsen hyvinvointi	Lapsen hyvinvointi

Tutkin avoimella kysymyksellä myös vanhempien kehittämehdotuksia kasvatusyhteistyöhön arjessa. Tähän kysymykseen oli tullut yhteensä 19 vastausta, ja kahdeksan vastaajaa ei ollut vastannut tähän. Viisi vastaajaa vastasi, että kasvatusyhteistyössä arjessa ei ole kehitettävää tai se toimii jo. Tulosten perusteella haluttiin kehittää kuulumisten vaihtoa ja osa haluaisi kuulumisten vaihtoa kehitettävän siten, että asioista keskusteltaisiin asioista syvemmin. Kasvatusyhteistyön kehittämiseksi arjessa mainittiinkin enemmän ja tarkemmin kuulumisten vaihtoa, sekä enemmän vuorovaikutusta. Osa myös mainitsi kehittämisen kannalta yhteisten toimintatapojen jakamista. Kasvatusyhteistyön kehittämiseksi oli muutamassa vastauksessa mainittu enemmän suunniteltua yhteistyötä ja enemmän yhteisten toimintatapojen jakamista. Lisäksi kehittämisen

kannalta muutama mainitsi myös enemmän aikaa vanhempien kuulemiseen ja enemmän aikaa vanhempien kohtaamiseen. Lisäksi kehittämisen kannalta yksittäisissä vastauksissa mainittiin esimerkiksi enemmän kuvia arjesta sekä enemmän yksilöllistä kohtelua. Pelkistetyistä vastauksista ja niiden ala- ja yläluokista kasvatusyhteistyön kehittämiseksi arjessa pääluokiksi nousivatkin enemmän vuorovaikutusta arjessa ja enemmän yhteisten toimintatapojen jakamista, sekä yhdeksi pääluokaksi nousi se, että kasvatusyhteistyö toimii.

7.2 Yhteistyön nykytilanne ja kehittämisideat huoltajien ja henkilöstön välillä

Kyselylomakkeessa pyrin selvittämään myös yhteistyön nykytilannetta huoltajien ja henkilöstön välillä sekä siihen olevia kehittämisideoita huoltajien näkökulmasta. Nykytilannetta tutkiva kysymys sisälsi valmiit vastausvaihtoehdot ja siihen kysymykseen vastasivat yhteensä 27 vastaajaa. Siitä ilmeni, että suurimman osan mielestä yhteistyö toteutuu huoltajien ja henkilöstön välillä todella hyvin tai melko hyvin. Heistä kymmenen vastaajaa vastasi, että se *toteutuu todella hyvin* ja neljätoista vastaajaa vastasi, että se *toteutuu melko hyvin*. Eli suurin osa vastaajista piti kasvatusyhteistyön toteutumista joko todella hyvänä tai melko hyvänä huoltajien ja henkilöstön välillä. Kolme vastaajaa vastasi, että *kehitettävää on jonkin verran*, mutta esimerkiksi kukaan ei vastannut, että sitä olisi paljon. Tämän perusteella suurin osa vastaajista on tyytyväisiä kasvatusyhteistyön nykytilanteeseen huoltajien ja henkilöstön välillä. Kuviossa 2 on esitelty yhteistyön nykytilannetta huoltajien ja henkilöstön välillä.

KUVIO 2. Yhteistyön nykytilanne huoltajien ja henkilöstön välillä

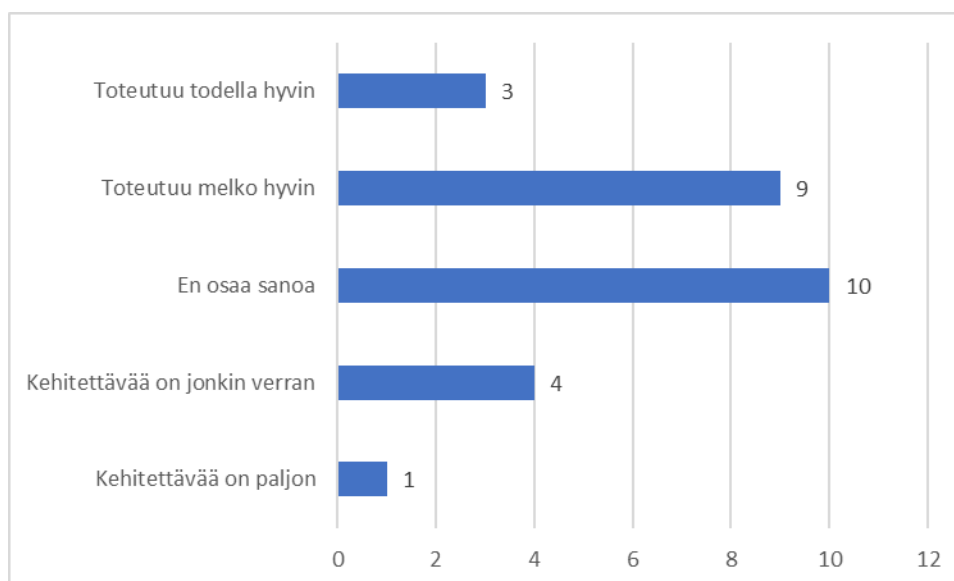
Yhteistyön kehittämiseen huoltajien ja henkilöstön välillä liittyen olevaan avoimeen kysymykseen oli tullut yhteensä 22 vastausta ja 5 vastaajaa ei ollut vastannut tähän. Kasvatusyhteistyön kehittämisen kannalta huoltajien ja henkilöstön välillä kehittämisideoina mainittiin enemmän kuulumisten vaihtoa. Yksittäisissä vastauksissa kehittämisideoina mainittiin myös yhteydensaanti, avoimuus, yhteisen ymmärryksen hakeminen, sekä enemmän aikaa vanhempien kohtaamiseen. Yksittäisissä vastauksissa kehittämisideoina mainittiin vähintään puolen vuoden välein sovitut keskustelut omahoitajan kanssa sekä muutenkin säännölliset sovitut keskustelut. Pelkistetyistä vastauksista ja niistä nousseista ala- ja yläluokista yhteistyön kehittämiseksi huoltajien ja henkilöstön välillä pääluokiksi nousivat enemmän vuorovaikutusta arjessa sekä säännöllisesti sovittuja keskusteluja, ja yhdeksi pääluokaksi nousi myös se, että kasvatusyhteistyö toimii. Lisäksi huoltajien ja henkilöstön välisessä yhteistyössä tärkeinä asioina mainittiin avoimuus, helppous, sekä mutkattomuus. Lisäksi kuusi vastaajaa vastasi, että kasvatusyhteistyö huoltajien ja henkilöstön välillä toimii jo tai siinä ei ole kehitettävää. Lisäksi yksittäisissä vastauksissa hyvinä asioina mainittiin esimerkiksi lasten ja perheiden yksilöllinen huomioiminen, rehellisyys, tai luottamuksellinen puhuminen. Taulukossa 2 on esitelty huoltajien ja henkilöstön yhteistyön kehittämisideoita.

TAULUKKO 2. Huoltajien ja henkilöstön yhteistyön kehittämideoita

Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Avoimuus Tiedotusta päivästä Yhteydenaanti Keskustelua Kuulumisten vaihtamista Enemmän aikaa vanhempien kohtaamiseen Yhteistä ymmärrystä hakevaa Enemmän tiedonkulkua Enemmän juttelua	Keskustelu Tiedonsaanti Kohtaaminen	Enemmän vuorovaikutusta arjessa
Säännölliset keskusteluhetket Omahoitajan kanssa keskusteluja	Keskustelu Sovitut tapaamiset	Säännölliset sovitut keskustelut
Hyviä kokemuksia Toimii hyvin Ei kehitettävää	Toimii jo Ei kehitettävää	Kasvatusyhteistyö toimii

7.3 Yhteistyön nykytilanne ja kehittämideoita huoltajien välillä

Tutkin myös huoltajien välistä yhteistyötä ja huoltajien kehittämisehdotuksia huoltajien välisen yhteistyön kehittämiseksi. Nykytilannetta tutkiva kysymys sisälsi valmiit vastausvaihtoehdot ja siihen vastasi yhteensä 27 vastaajaa. Heistä kolme vastaajaa vastasi, että se *toteutuu todella hyvin*, ja yhdeksän vastaajaa vastasi, että se *toteutuu melko hyvin*, eli osa heistä piti kasvatusyhteistyön toteutumista huoltajien välillä joko todella hyvänä tai melko hyvänä. Kymmenen vastaajaa vastasi, että *en osaa sanoa*. Neljä vastaajaa vastasi, että *kehitettävää on jonkin verran* ja yksi vastaaja vastasi, että *kehitettävää on paljon*, eli osan mielestä huoltajien välisessä yhteistyössä on kehitettävää. Huoltajien välisen yhteistyön toteutumiseen liittyen vastaukset hajautuivat eniten. Tässäkin kuitenkin kehittämisen kannalla oli vähemmän ja enemmän vastauksia tuli muihin vastausvaihtoehtoihin. Kuviossa 3 on esitelty yhteistyön nykytilannetta huoltajien välillä.

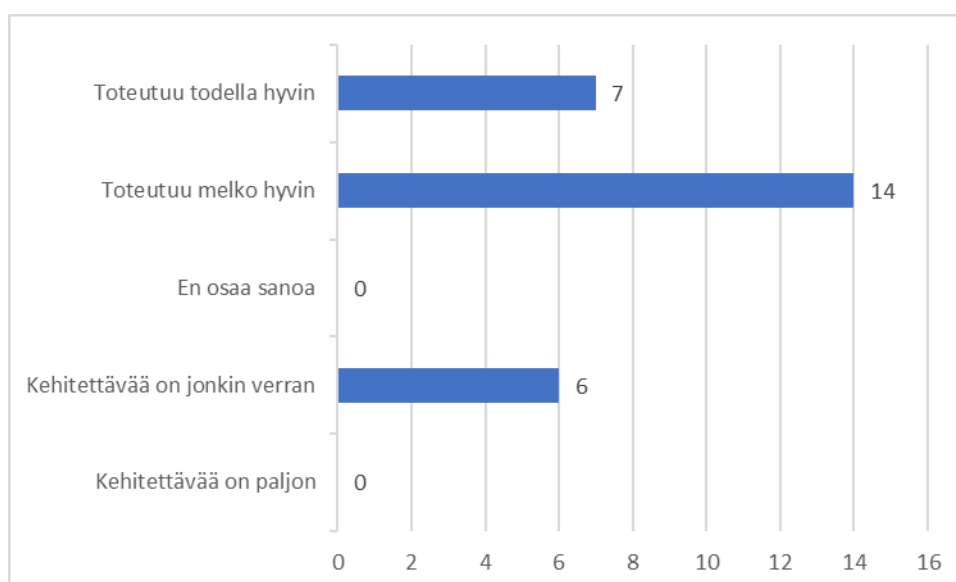
KUVIO 3. Yhteistyön nykytilanne huoltajien välillä

Tutkin avoimen kysymyksen avulla myös, että miten huoltajat haluaisivat kehittää huoltajien välistä yhteistyötä. Tähän kysymykseen oli tullut yhteensä 19 vastausta, ja kahdeksan vastaajaa ei ollut vastannut tähän. Huoltajien välisen yhteistyön kehittämiseen mainittiin esimerkiksi yhteinen tekeminen sekä yhteydenpito. Lisäksi kehittämisehdotuksina yksittäisissä vastauksissa mainittiin myös verkossa olevat ryhmät. Lisäksi yksittäisissä vastauksissa kehittämisideoina mainittiin keskustelu vanhempainilloissa sekä keskustelu kasvatuksista. Pelkistetyistä vastauksista ja niistä muodostuneista ala- ja yläluokista huoltajien välisen yhteistyön kehittämiseksi pääluokiksi nousivat enemmän yhteistä tekemistä ja enemmän vuorovaikutusta, sekä yhdeksi pääluokaksi nousi myös se, että yhteistyössä ei ole kehitettävää. Kuusi vastaajaa piti yhteystietolistoja ja viisi vastaajaa piti vanhempainyhdistystä hyvinä asioina huoltajien välisen yhteistyön kannalta. Yksittäisinä vastauksina mainittiin myös vanhempainillat hyvinä. Lisäksi huoltajien välisessä yhteistyössä yksittäisissä vastauksissa tärkeinä asioina mainittiin perheiden verkostoituminen, sekä se, että vanhempainiltoja on vähintään kaksi kertaa vuoden aikana. Muutama vastaaja vastasi myös, että nykytilanteeseen ollaan tyytyväisiä.

7.4 Kasvatusyhteistyön nykytilanne ja kehittämisideat lasten siirtymävaiheissa

Tutkin myös kasvatusyhteistyön nykytilannetta lasten siirtymävaiheissa, jossa ilmeni, että suurimman osan mielestä kasvatusyhteistyö toteutuu siirtymävaiheissa joko todella hyvin tai melko hyvin. Tämä kysymys sisälsi valmiit vastausvaihtoehdot, ja tähän kysymykseen vastasi yhteensä 27 vastaajaa. Heistä seitsemän vastaajaa vastasi, että se *toteutuu todella hyvin*, ja neljätoista vastaajaa vastasi, että se *toteutuu melko hyvin*, eli vastaajista suurimman osan mielestä kasvatusyhteistyö toteutuu joko todella hyvin tai melko hyvin lasten siirtymävaiheissa. Kuusi vastaajaa vastasi, että *kehitettävää on jonkin verran*, eli vastaajista osan mielestä kasvatusyhteistyössä lasten siirtymävaiheissa on jonkin verran kehittävää, mutta kukaan ei ollut sitä mieltä, että kehittävää olisi paljon. Kuviossa 4 on esitelty kasvatusyhteistyön nykytilannetta lasten siirtymävaiheissa.

KUVIO 4. Kasvatusyhteistyön nykytilanne lasten siirtymävaiheissa

Siirtymävaiheissa tapahtuvan huoltajien ja henkilöstön yhteistyön kehittämistä koskevaan avoimeen kysymykseen oli tullut yhteensä 23 vastausta, ja neljä ei vastannut tähän. Vastauksissa kehittämisideoina huoltajien näkökulmasta lasten siirtymävaiheissa tapahtuvaan kasvatusyhteistyöhön osa mainitsi tiedonsiirron sekä tiedonsiirron ajoissa. Yksittäisissä vastauksissa kehittämisideoina mainittiin myös se, että vanhemmilla olisi mahdollisuus osallistua mahdollisimman paljon mukaan siihen. Lisäksi yksittäisissä vastauksissa kehittämis ehdotuksina mainittiin, että tutustumispäiviä ja tutustumista uuteen olisi enemmän. Lisäksi kehittämisideoina yksittäisissä vastauksissa mainittiin toiveiden huomioiminen, yksilöllinen huomioiminen, sopeutumisesta kuuleminen, sekä enemmän keskustelua ennen

siirtymistä. Pelkistetyistä vastauksista ja niistä muodostuneista ala- ja yläluokista huoltajien ja henkilöstön yhteistyön kehittämiseksi siirtymävaiheissa pääluokiksi nousivat enemmän keskustelua, enemmän tutustumista, vanhempien mahdollisuus osallistua, sekä se, että kasvatusyhteistyö toimii. Viisi vastaajaa oli kuitenkin sitä mieltä, että se toimii jo ja siirtymävaiheiden kasvatusyhteistyö on mennyt hyvin. Lisäksi tärkeinä asioina siirtymävaiheiden yhteistyössä yksittäisissä vastauksissa mainittiin esimerkiksi tiedonsiirto, omahoitaja, lasten tarpeiden huomiointi, sopeutumisesta kuuleminen, rauhalliset kohtaamiset, tutustuminen vähitellen, ajoissa oleva viestintä, keskustelu, sekä lasten ja vanhempien toiveiden huomioiminen.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tavoitteena oli saada selville, että miten yhteistyö toteutuu opinnäytetyön yhteistyökumppanin päiväkodissa ja esiopetuksessa huoltajien ja henkilöstön välillä, huoltajien välillä, arjessa, sekä lasten siirtymävaiheissa huoltajien näkökulmasta. Opinnäytetyön tarkoituksena oli myös se, että opinnäytetyön yhteistyökumppani voisi tämän avulla kehittää kasvatusyhteistyötä.

Opinnäytetyötä varten oleva aineistonkeruu toteutettiin paperisilla kyselylomakkeilla, joita jaettiin 117, ja niistä palautui 27, eli vastausprosentti oli noin 23,07 %, joka on hyvä ottaa huomioon johtopäätöksissä. Vastausaikaa myös jatkettiin, jotta vastauksia tulisi mahdollisimman paljon. Kyselytutkimuksen avulla saatiin tietoa kaikkiin edellä mainittuihin tutkimuskysymyksiin kyselylomakkeiden avulla, mutta on hyvä huomioida kuitenkin vastausmäärä. Kyselytutkimuksen avulla saatiin tietoa yhteistyön nykytilanteesta huoltajien ja henkilöstön välillä, huoltajien välillä, arjessa, sekä lasten siirtymävaiheissa, sekä kehittämisideoita niihin huoltajien näkökulmasta.

Hyvä asia oli mielestäni se, että valmiita vastausvaihtoehtoja sisältäviin kysymyksen olivat vastanneet kaikki vastaajat. Monet vastaajista olivat myös vastanneet avoimiin kysymyksiin, mutta avoimiin kysymyksiin oli jätetty myös vastaamatta. Tuloksissa sekä johtopäätöksissä on hyvä ottaa huomioon vastausmäärä, ja se, että huoltajilla oli mahdollisuus vastata jokaisen lapsen kohdalta erikseen, joten huoltajilla oli mahdollisuus vastata useampaankin kyselylomakkeeseen. Vastauksista ilmeni, että suurimmaksi osaksi kasvatusyhteistyö toteutui joko todella hyvin tai melko hyvin kaikilla tutkittavilla osa-alueilla, mutta eniten oli hajontaa huoltajien välisen yhteistyön kohdalla. Nostan tähän muutamia asioita, jotka on käsitelty tarkemmin myös tuloksissa sekä vertaan tuloksia muutamii aiempiin tutkimusten tuloksiin.

8.1 Kasvatusyhteistyön nykytilanne huoltajien näkökulmasta

Vanhempien sekä kasvattajien välinen yhteistyö on merkittävä asia varhaiskasvatuksessa ja kasvattajien kuuluu mahdollistaa tämän yhteistyön tekeminen. Sen vuoksi, että tämä yhteistyö on merkittävä asia, niin sitä on hyvä myös arvioida ja siinä on hyvä huomioida vanhempien mielipiteet yhteistyöstä. Vanhempien ja kasvattajien yhteistyön toteutumista voi arvioida muun muassa arvioimalla yhteisten keskusteluiden ja tapahtumien toteutumista sekä toteutuessa niiden laatua. (Koivunen & Lehtinen 2015, 114-115.)

Vastauksista nousi esiin se, että kasvatusyhteistyötä toteutuu arjessa vuorovaikutuksena, kasvatuksen tukemisena, sekä sovittuina tapaamisina. Osa mainitsi myös, että lapset huomioidaan yksilöllisesti sekä asiat pohditaan lasten kannalta. Moni vastaajista mainitsi kasvatusyhteistyön toteutuvan arjessa kuulumisten vaihtamisena. Lisäksi se toteutuu suurimman osan mielestä todella hyvin tai melko hyvin arjessa, kuten myös suurimman osan mielestä yhteistyö toteutuu todella hyvin tai melko hyvin huoltajien ja henkilöstön välillä. Useimmat vastaajista olivat siten pääosin tyytyväisiä yhteistyön toteutumiseen arjessa sekä huoltajien ja henkilöstön välillä. Arjen kohtaamisia, vuorovaikutusta, sekä kuulumisten vaihtoa tapahtuu päivittäin, jonka vuoksi on hyvä, että useimmat vastaajista olivat siihen tyytyväisiä.

Huoltajien välillä olevasta yhteistyöstä kolme vastasi, että se toteutuu todella hyvin, yhdeksän vastasi sen toteutuvan melko hyvin, kymmenen vastaajaa ei osannut sanoa, neljä vastasi, että siinä on kehitettävää jonkin verran, ja yksi vastasi, että siinä on paljon kehitettävää. Eli huoltajien välisen yhteistyön toteutumisesta oltiin eniten eri mieltä, koska hajontaa ilmeni siinä eniten. Tulosten perusteella vastaajista suurimman osan mielestä kasvatusyhteistyö toteutuu myös lasten siirtymävaiheissa joko todella hyvin tai melko hyvin. Vastaajista kuusi vastaajaa oli kuitenkin sitä mieltä, että siinä on jonkin verran kehitettävää. Kukaan ei kuitenkaan ollut sitä mieltä, että kehitettävää olisi paljon.

Huhtalan (2014) kertoi Pro gradu -tutkielmassaan tulokseksi esimerkiksi sen, että kasvatuskumppanuus toteutuu ja siihen ollaan tyytyväisiä, mutta sen pitäminen yllä

tiedostettiin myös. Hän kertoi tuloksissaan myös kumppanuuden aatemaailman toteutumisen, ja hän mainitsi tuloksissaan myös esimerkiksi tiedottamisen sekä toimivan vuorovaikutuksen, jotka nousivat tärkeiksi asioiksi kasvatuskumppanuudessa, sekä kasvatuskumppanuuden toteutumisen esimerkiksi kohtaamisissa päivittäin. (Huhtala 2014, 58–61.) Tässä opinnäytetyön tutkimuksessa tuli myös esille, että kasvatusyhteistyö toteutuu tutkittavissa asioissa pääosin hyvin. Eniten hajontaa oli huoltajien välisen yhteistyön tuloksissa. Lisäksi myös tämän opinnäytetyön tuloksissa oli mainittu kasvatusyhteistyön toteutuvan päivittäisten kuulumisten vaihtamisessa sekä sovituissa tapaamisissa, kuten esimerkiksi vanhempainilloissa. Nämä opinnäytetyön tutkimuksen tulokset koskevat vain opinnäytetyön yhteistyökumppanina olevaa päiväkotia ja esiopetusta, kun tutkin sitä vain siinä tutkimusympäristössä.

Tulosten perusteella valmiita vastausvaihtoehtoja sisältävistä kysymyksistä valittiin eniten ensimmäinen tai toinen vastausvaihtoehto, jonka perusteella pääosin huoltajien mielestä kasvatusyhteistyö toteutuu joko todella hyvin tai melko hyvin huoltajien ja henkilöstön välillä, huoltajien välillä, lasten siirtymävaiheissa, ja arjessa työelämäyhteistyökumppanin päiväkodissa sekä esiopetuksessa. Eniten hajontaa oli toisessa kysymyksessä, jossa kysyttiin yhteistyön toteutumisesta huoltajien välillä, ja johon oli valmiit vastausvaihtoehdot. Siitä löytyi vastauksia jokaiseen valmiiseen vastausvaihtoehtoon. Moni vastaajista kertoi kasvatusyhteistyön toteutuvan hyvin, mutta lisäksi avointen kysymysten kautta siihen saatiin myös kehittämisideoita. Opinnäytetyön tutkimuksen tuloksista ilmenee kuitenkin, että kasvatusyhteistyö toteutuu pääosin hyvin opinnäytetyön työelämäyhteistyökumppanina olevassa päiväkodissa sekä esiopetuksessa.

8.2 Kasvatusyhteistyön kehittämisideat huoltajien näkökulmasta

Vanhempien ja kasvattajien välinen yhteistyö on tärkeää, ja kasvattajien täytyy ottaa huomioon vanhemmat ja heidän toiveet yksilöllisesti. Vanhempien yhteistyötarpeet on hyvä huomioida ja jos vanhemmat haluavat joko vähemmän tai enemmän yhteistyötä, niin kasvattajien tulee huomioida yhteistyön toteutuminen sen mukaisesti. Vanhempien ja kasvattajien välinen yhteistyö sekä sen tavoitteet voivat

muokkautua myös lapsen varhaiskasvatuksen aikana. Nämä on hyvä ottaa huomioon silloin, kun arvioidaan vanhempien ja kasvattajien välistä yhteistyötä. (Koivunen & Lehtinen 2015, 114-115.)

Tulosten perusteella arjessa tapahtuvassa kasvatusyhteistyössä haluttiin kehitettävän kuulumisten vaihtoa. Kuulumisten vaihtamisessa kehittämisen kannalta mainittiin, että kuulumisissa voisi olla esimerkiksi enemmän sisältöä ja ne voisivat olla sisällöltään tarkempia. Kasvatusyhteistyön kehittämisideoiksi arjessa esille nousivat vuorovaikutus, yhteisten toimintatapojen jakaminen, sekä kohtaaminen. Osa vastaajista ei vastannut, että miten he haluaisivat kehitettävän kasvatusyhteistyötä arjessa. Lisäksi osan mielestä kasvatusyhteistyö toimii jo arjessa tai siinä ei ole kehitettävää. Yhteistyön kehittämiseksi huoltajien ja henkilöstön välillä nousi myös esimerkiksi kuulumisten vaihtaminen ja sen kehittäminen. Huoltajien ja henkilöstön välisen yhteistyön kehittämisideoiksi nousivat vuorovaikutus ja sovitut keskustelut. Lisäksi kehittämis ehdotuksina mainittiin keskustelut ja kohtaamiset. Osa ei vastannut, että miten he haluaisivat kasvatusyhteistyötä kehitettävän huoltajien ja henkilöstön välillä ja osan mielestä se toimii jo tai siinä ei ole kehitettävää. valmis

Alatalo (2015) kertoo Pro gradu -tutkielman tuloksissaan esimerkiksi sen, että vanhemmuuden tukemiseen kuuluvat muun muassa kasvatuskumppanuus, luottamuksellinen vuorovaikutussuhde, yhteisöllisyys, kohtaamiset vanhempien ja henkilöstön välillä, sekä lapsen kehityksen tukemisen (Alatalo 2015, 75–76). Lisäksi Koski (2012) kertoo Pro gradu -tutkielmassaan tutkimuksen tuloksiksi luottamuksen, kunnioituksen, tasavertaisuuden, sekä avoimuuden olevan kasvatuskumppanuuden toteutumisen kannalta tärkeitä asioita ja niihin tarvitaan esimerkiksi kohtaamisia sekä tiedonsiirtoa (Koski 2012, 2). Tämän opinnäytetyön tutkimuksen tuloksissa tuli myös ilmi se, että osa huoltajista toivoi esimerkiksi sitä, että henkilöstöllä olisi enemmän aikaa kohdata huoltajat sekä osa esimerkiksi mainitsi siirtymävaiheissa tapahtuvan kasvatusyhteistyön kehittämisideoissa myös tiedonsiirron.

Huoltajien välisen yhteistyön kehittämisideoissa nousivat esiin esimerkiksi yhteinen tekeminen ja tapahtumat, keskustelu, sekä sovitut tapaamiset. Kaikki eivät kuitenkaan vastanneet, että miten he haluaisivat yhteistyötä huoltajien välillä kehitettävän. Lisäksi vastaajista osan mielestä siinä ei ole kehitettävää tai se toimii

jo. Useista vastauksista kuitenkin nousivat vanhempien yhteystietolistat ja yhteystietojen jakaminen, sekä vanhempainyhdistys, joita keuhuttiin hyviksi. Lisäksi yhteistyön kehittämiseksi siirtymävaiheissa nousivat esimerkiksi tiedonsiirto, tutustuminen, ja vanhempien mahdollisuus osallistua. Tutustumiseen liittyen yksittäisissä vastauksissa mainittiin, että tutustumista voisi olla enemmän, sekä yksittäisissä vastauksissa mainittiin myös, että vanhemmat voisivat osallistua siirtymävaiheissa mukaan mahdollisimman paljon. Osa oli myös sitä mieltä, että siirtymävaiheiden kasvatusyhteistyö on jo toiminut hyvin.

Avoimista kysymyksistä tuli ilmi, että monet vastaajista kokivat esimerkiksi kuulumisten vaihtamisen tärkeänä. Lisäksi osa mainitsi tärkeinä asioista esimerkiksi keskustelut huoltajien ja henkilöstön välillä, huoltajien kuuntelemisen, sekä huoltajien kohtaamisen. Tuloksista nousi esiin myös se, että esimerkiksi kuulumisten vaihtaminen mainittiin kehittämiseksi. Osan mielestä kasvatusyhteistyö toimii jo tai siinä ei ole kehitettävää arjessa, huoltajien ja henkilöstön välillä, huoltajien välillä, sekä lasten siirtymävaiheissa.

9 POHDINTA

Opinnäytetyöprosessin aikana pohdin myös muun muassa ammatillista kasvuani sekä huomioin eettisyyden ja luotettavuuden koko opinnäytetyöprosessin ajan. Opinnäytetyöprosessi on ollut kokonaisuudessaan kasvattava ja opettava, sekä se vahvisti ammatillista kasvuani. Opin opinnäytetyön tekemisestä, sen eri vaiheista, sen aiheesta, sekä se vahvisti aiempaa tietämystäni. Opin myös muun muassa tutkimuksen tekemisestä. Koko opinnäytetyöprosessin myötä olen kasvanut ammatillisesti.

9.1 Ammatillinen kasvu ja opinnäytetyöprosessi

Opinnäytetyöprosessi on ollut uusi ja kasvattava prosessi minulle. Opin uutta muun muassa opinnäytetyön tekemisestä ja sen aiheesta. Lisäksi opin uutta määrällisen sekä laadullisen tutkimuksen tekemisestä. Analysoinnin vaiheessa huomasin, mitä olisin voinut tehdä vielä paremmin esimerkiksi kyselylomakkeiden muokkauksessa. Testasin ja muokkasin kyselylomakkeen etukäteen sekä pyrin tekemään kyselylomakkeesta selkeän, mutta myöhemmin huomasin, että esimerkiksi kysymyksiä ja kysymysten sanamuotoja olisi voinut vieläkin enemmän hioa paremmiksi. Lisäksi opinnäytetyön otsikkoa pohdin pitkään, jotta se olisi mahdollisimman hyvä. Opin opinnäytetyöprosessin aikana paljon uutta ja se vahvisti ammatillisessa kasvussani. Sain opinnäytetyöhön ohjausta sekä olin myös useasti yhteydessä opinnäytetyön työelämäyhteistyökumppaniin ja kerroin esimerkiksi opinnäytetyön etenemisestä. Opinnäytetyöprosessi on vahvistanut ammatillista kasvuani tulevana sosionomina ja tulevana varhaiskasvatuksen opettajana.

Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetensseihin (2016) sisältyvät sosiaalialan eettinen osaaminen sekä asiakastyön osaaminen. Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetenssien sosiaalialan eettiseen osaamiseen kuuluvat esimerkiksi tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden tukeminen sekä edistäminen ja asiakastyön osaamiseen kuuluu esimerkiksi yksilöiden kehityksen ja perheiden tukeminen. (Sosiaalialan AMK-verkosto 2016.)

Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetensseihin sisältyvät myös sosiaalialan palvelujärjestelmäosaaminen sekä kriittinen ja osallistava yhteiskuntaosaaminen. Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetenssien sosiaalialan palvelujärjestelmäosaamiseen sisältyy esimerkiksi se, että Sosionomi (AMK) kykenee monialaisessa yhteistyössä ja moniammatillisessa yhteistyössä perustelemaan asiakkaan hyötyä. Lisäksi sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetensseihin kuuluvaan kriittiseen ja osallistavaan yhteiskuntaosaamiseen sisältyy esimerkiksi ammatillinen ja kriittinen reflektio. (Sosiaalialan AMK-verkosto 2016.) Opinnäytetyön tekemisen aikana olen oppinut paljon uutta ja kyennyt myös ammatilliseen ja kriittiseen reflektioon. Olen myös reflektoinut oppimaani.

Lisäksi sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetensseihin sisältyvät tutkimuksellinen kehittämis- ja innovaatio-osaaminen sekä työyhteisö-, johtamis- ja yrittäjyysosaaminen. Niistä sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetensseihin kuuluvaan tutkimukselliseen kehittämis- ja innovaatio-osaamiseen sisältyy esimerkiksi toimintakäytäntöjen kehittäminen tutkimusmenetelmien sekä kehittämismenetelmien avulla, sekä sosiaalialan ammattikorkeakoulun kompetensseihin sisältyvään työyhteisö-, johtamis- ja yrittäjyysosaamiseen kuuluu esimerkiksi se, että Sosionomi (AMK) kykenee itsensä johtamiseen. (Sosiaalialan AMK-verkosto 2016.) Opinnäytetyössä olen johtanut itseäni, kun tein opinnäytetyön yksin. Opinnäytetyötä tehdessä oppi myös itsensä johtamisesta paljon uutta. Olin myös useasti yhteydessä opinnäytetyön työelämäyhteistyökumppaniin opinnäytetyön osalta.

Varhaiskasvatuksen opettajalle kuuluu esimerkiksi ryhmän kasvatuksesta sekä opetuksesta huolehtiminen ja vastuussa oleminen, lasten kasvun tukeminen, lasten oppimisen tukeminen, sekä vanhempien kanssa yhteistyössä toimiminen (OAJ 2019). Opinnäytetyöprosessi vahvisti ammatillista kasvuani. Opinnäytetyöprosessi on ollut kasvattava kokemus ja se on vahvistanut tietämystäni myös esimerkiksi perheiden osallisuuden edistämisestä, huoltajien välisestä yhteistyöstä, huoltajien kanssa tehtävästä yhteistyöstä, sekä yhteistyön toteuttamisesta arjessa ja lasten siirtymävaiheissa. Lisäksi opinnäytetyöprosessi vahvisti tietämystäni myös kasvatusyhteistyön edistämisestä. Opin myös uutta tutkimuksen tekemisestä ja

analysoinnista. Pyrin tässä opinnäytetyössä myös siihen, että siitä olisi mahdollisimman paljon hyötyä opinnäytetyön yhteistyökumppanille.

9.2 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyötä varten olevan aineistonkeruun toteutin kyselyn avulla. Kysely valikoitui opinnäytetyön aineistonkeruun menetelmäksi sen vuoksi, että sen avulla pyrittiin saamaan mahdollisimman paljon tietoa kyseisestä aiheesta opinnäytetyön yhteistyökumppanin päiväkodissa ja esiopetuksessa. Kyselylomakkeeseen valikoitui sekä valmiita vastausvaihtoehtoja sisältäviä kysymyksiä ja avoimia kysymyksiä sen vuoksi, että aiheesta voisi saada määrällistä ja laadullista tietoa. Siinä ei kysytty taustatietoja ja vastaaminen oli vapaaehtoista sekä nimetöntä. Ennen kyselylomakkeiden jakamista opinnäytetyöni suunnitelma, kyselylomake ja saatekirje hyväksyttiin, sekä sain tutkimusluvan.

Kyselylomake muokkautui opinnäytetyöprosessin aikana jonkin verran. Kyselylomakkeiden kysymyksiä tarkennettiin, muokattiin ja joitakin poistettiin. Kyselylomakkeet oli tarkoitus tehdä siten, että niihin vastaaminen on täysin nimetöntä ja vapaaehtoista, jolloin vastaajia ei voi tunnistaa vastauksista. Kyselylomakkeesta pyrin tekemään sellaisen, että siitä olisi mahdollisimman paljon hyötyä myös opinnäytetyön yhteistyökumppanille. Pyrin myös tiedottamaan huoltajia mahdollisimman hyvin opinnäytetyötä varten olevasta kyselystä osallistumalla kahteen vanhempainiltaan, jakamalla kyselylomakkeiden (LIITE 1) mukana kyselylomakkeiden saatekirjeet (LIITE 2), sekä myöhemmin myös muistutuskirjeet (LIITE 3). Kyselylomakkeet (LIITE 1) jaettiin kaikille paperisina saatekirjeen (LIITE 2) kanssa kaikkien päiväkodin ja esiopetuksen lasten lokeroihin, joista huoltajat saivat ne. Niiden mukana oli myös kirjekuoret, joiden sisällä ne pystyi nimettömänä suljettuina halutessaan palauttamaan päiväkodin ja esiopetuksen henkilöstölle. Annoin myös päiväkodille ja esiopetukselle palautuskassit sekä lukot niihin, joissa vastaukset pystyi turvallisesti säilyttämään.

Tutkimukseen osallistuminen on oltava vapaaehtoista sekä siitä voi kieltäytyä milloin tahansa, ja tutkijan täytyy kertoa esimerkiksi tutkimuksen tavoitteet, riskit, jos niitä

on, sekä tutkimuksessa käytettävät menetelmät. Lisäksi tutkittavan täytyy ymmärtää tutkimus ja sen tarkoitus ennen tutkimukseen osallistumista, sekä tutkittavien hyvinvointi on turvattava. Tutkimuksessa on myös huomioitava luottamuksellisuus, nimettömyys, sekä vastuuntuntoisuus. (Tuomi 2007, 145–146.) Kävin esittelemässä itseni ja opinnäytetyön tarkoitusta sekä sen aineistonkeruuta opinnäytetyöyhteistyökumppanina olevan päiväkodin sekä esiopetuksen huoltajille heidän vanhempainilloissaan. Olin tehnyt valmiiksi diaesityksen, jonka avulla kerroin opinnäytetyöstä ja sen tarkoituksesta. Kerroin opinnäytetyön tarkoituksesta ja siihen tehtävästä aineistonkeruusta. Huoltajilla oli myös mahdollisuus kysyä minulta lisää opinnäytetyöhön liittyen vanhempainilloissa. Lisäksi myös esimerkiksi saatekirjeessä oli tieto siitä, että kyselylomakkeisiin vastaaminen on vapaaehtoista, nimetöntä ja vastaaminen antaa luvan käyttää vastauksia opinnäytetyön aineistossa. Kyselylomakkeiden (LIITE 1) mukana jaoin myös saatekirjeet (LIITE 2), jotta myös he, jotka eivät olleet vanhempainilloissa, tietävät opinnäytetyöstä ja sen tarkoituksesta. Kyselylomakkeiden ja saatekirjeiden mukana jaoin kirjekuoret, joissa vastaukset sai palauttaa suljettuina ja nimettöminä päiväkodin tai esiopetuksen henkilöstölle. Lisäksi annoin saatekirjeessä (LIITE 2) sähköpostiosoitteeni, jota kautta minuun sai olla milloin tahansa yhteydessä ja esimerkiksi kysyä opinnäytetyöstä sekä sen aineistonkeruusta. Kerroin uudestaan myös muistutuskirjeessä siitä, että vastaaminen on vapaaehtoista, nimetöntä sekä vastaamalla antaa luvan käyttää vastauksia opinnäytetyön aineistossa. Lisäksi kerroin saatekirjeessä, muistutuskirjeessä ja kiitoskirjeessä, että vastaan mielelläni kysymyksiin ja annoin niissä kaikissa sähköpostiosoitteeni, jossa minuun sai ottaa yhteyttä milloin tahansa. Näin pyrin siihen, että huoltajat tietävät kaiken haluamansa opinnäytetyön tutkimuksesta ja aineistonkeruusta. Pyrin myös painottamaan sitä, että tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja nimetöntä.

Pyrin tekemään kyselylomakkeesta mahdollisimman selkeän, mutta myöhemmin huomasin, että siinä olisi voinut kysymyksiä hioa vieläkin enemmän ja paremmiksi, sekä lisätä mahdollisesti muutaman tarkentavan kysymyksen. Kysymyksiä olisi voinut hioa esimerkiksi siten, että ne olisivat olleet vielä entistäkin selkeämpiä. Testasin ja hyväksyin kyselylomakkeet ennen niiden jakamista.

Luotettavuutta arvioitaessa voi arvioida sitä, että onko tutkimuksessa tutkittu juuri sitä, mitä on kerrottu tutkittavan. Lisäksi luotettavuutta arvioitaessa voi arvioida sitä,

että onko tutkimustulokset toistettavissa. Ne saattavat kuitenkin vastata enemmän määrällisen tutkimuksen tarpeisiin sekä luotettavuuden arviointiin. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 160.) Pysin tutkimuksessa vastaamaan tutkimuksen tavoitteisiin sekä tutkimuskysymyksiin. Opinnäytetyössä oli tavoitteena selvittää huoltajien kokemuksia kasvatusyhteistyöstä arjessa, yhteistyöstä huoltajien ja henkilöstön välillä, yhteistyöstä huoltajien välillä, sekä kasvatusyhteistyöstä lasten siirtymävaiheissa, sekä opinnäytetyön tavoitteena oli myös selvittää miten huoltajat haluavat kasvatusyhteistyötä kehitettävän arjessa, yhteistyötä huoltajien ja henkilöstön välillä, yhteistyötä huoltajien välillä, sekä kasvatusyhteistyötä lasten siirtymävaiheissa. Sain mielestäni vastattua tutkimuksen tavoitteisiin sekä tutkimuskysymyksiin. Opinnäytetyön tutkimuksen tuloksissa on kuitenkin hyvä huomioida vastausten määrän vähäisyys. Kyselylomakkeita jaettiin 117 ja niistä palautettiin 27, eli vastausten määrä jäi vähäiseksi. Pysin myös kertomaan tarkasti opinnäytetyöstä ja siihen tehtävästä aineistonkeruusta, mutta kerroin niistä siten, että nimettömyys säilyy täysin. Lisäksi opinnäytetyön lopussa on opinnäytetyön liitteet, joista voi nähdä kyselylomakkeen (LIITE 1), saatekirjeen (LIITE 2), muistutuskirjeen (LIITE 3), sekä kiitoskirjeen (LIITE 4).

Tulosten luotettavuutta on tärkeää tarkastella sekä niissä on tärkeää huomioida tulosten pysyvyys sekä se, että mitataan juuri sitä mitä pitääkin, ja myös jo suunnitteluvaiheessa luotettavuutta on pohdittava sekä se on huomioitava silloinkin (Kananen 2011, 119, 121, 123). Tämän opinnäytetyön tulosten luotettavuudessa on hyvä ottaa huomioon vastausmäärä. Lisäksi pyrin ottamaan tulosten luotettavuuden kannalta huomioon kysymyksieni selkeyden jo suunnitteluvaiheessa, kun pyrin tekemään kysymyksistä mahdollisimman selkeitä. Otin myös kyselylomakkeissa eettisyyden huomioon esimerkiksi siten, että jaoin kyselylomakkeiden mukana kirjekuoret, joihin kyselylomakkeet sai suljettua, etteivät muut näe niitä, sekä jaoin kyselylomakkeiden mukana myös saatekirjeet ja annoin sähköpostiosoitteeni, että minuun voi tarvittaessa ottaa yhteyttä. En kysynyt kyselylomakkeissa ollenkaan esimerkiksi nimeä, ryhmää, tai ikää, jotta vastaajat pysyvät täysin nimettöminä ja tunnistamattomina. Annoin opinnäytetyön yhteistyökumppanin päiväkodille ja esikoululle lukittavat pussit, joihin vastaukset saa suljetuissa kirjekuorissa lukituksen taakse. Hain kyselylomakkeet lukitussa pussissa ja kukaan muu ei voinut nähdä niitä. Lisäksi vastaukset ja aineisto hävitettiin opinnäytetyön valmistumisen jälkeen huolellisesti.

Pyrin tekemään kyselylomakkeesta ja saatekirjeestä mahdollisimman selkeän sekä kattavan. Pohdin esimerkiksi kyselylomakkeiden kysymysten muotoja tarkkaan, jota ne tulisivat mahdollisimman hyvin ymmärretyiksi ja selkeiksi. Pyrin myös kertomaan tutkimuksen toteutuksesta selkeästi siten, että tutkimus olisi toistettavissa. Lisäksi pyrin myös vanhempainilloissa kertomaan hyvin ja selkeästi opinnäytetyöstä ja sen tarkoituksesta. Kerroin vanhempainilloissa myös kyselylomakkeiden vastausten käyttämisestä opinnäytetyön aineistossa, ja kyselylomakkeisiin vastaamisen olevan vapaaehtoista ja nimetöntä, sekä kerroin, että ne hävitetään opinnäytetyön valmistuttua. Lisäksi kerroin vanhempainilloissa, että kyselylomakkeita ja saatekirjeitä sai tarvittaessa lisää henkilöstöltä.

Aineistona käytetty materiaali täytyy hävittää hyvin sekä huolellisesti, ja myös digitaalisessa muodossa oleva aineisto täytyy hävittää. Aineistona käytetyn materiaalin hävittäminen on tehtävä huolellisesti siten, että varmistaa sen hävinneen lopullisesti. Eettisyyteen sisältyvät muun muassa myös tuloksien rehellinen esittäminen ja anonymiteetin varmistaminen (Gothoni i.a.) Aineistona olevia kyselylomakkeiden vastauksia säilytin lukituksen takana, jotta kukaan muu ei varmasti voi nähdä niitä. Lisäksi opinnäytetyön valmistumisen jälkeen kaikki aineisto ja vastaukset hävitettiin huolellisesti. Lisäksi aineiston huolellisen säilyttämisen lukituksen takana sekä aineiston huolellisen hävittämisen lisäksi huomioin koko opinnäytetyöprosessin vastaajien anonymiteetin säilymisen. Otin sen myös huomioon tuloksista kerrottaessa siten, että kerroin vastauksista pelkistämisen ja analysoitaessa nousseiden luokkien avulla, sekä huolehdin tarkasti koko opinnäytetyöprosessin ajan siitä, ettei ketään vastaajaa voi tunnistaa. Pohdin pitkään, että nostanko vastauksissa esille suoria lainauksia avointen kysymysten vastauksista. Pitkään pohdittuani päätin kuitenkin, että en nosta suoria lainauksia vastauksista tuloksia esitellessä, vaan kerroin tuloksista luotettavasti ja mahdollisimman hyvin avaamalla vastausten tuloksia sanallisesti sekä selkeästi tulosten esittelyyn ja esittelin myös aineistolähtöisen sisällönanalyysin avulla nousseita asioita. Päätin näin sen vuoksi, kun vastausten määrä oli sen verran vähäinen ja halusin säilyttää jokaisen nimettömyyden sekä tunnistamattomuuden varmasti.

Sosiaalialan, terveysalan, kasvatustieteen, sekä kirkon alan sekä tutkimuksissa että kehittämisessä tärkeää on osallisuuden painottaminen. Lisäksi siinä on tärkeää kuulla tutkimukseen tai kehittämiseen osallistuvia, sekä saada aikaan luottamusta. (Gothoni i.a.) Kerroin esimerkiksi kyselylomakkeen saatekirjeessä (LIITE 2) ja muistutuskirjeessä (LIITE 3) siitä, että tutkimuksen nimettömien tulosten avulla opinnäytetyön yhteistyökumppani voi kehittää kasvatusyhteistyötä. Kerroin kasvatusyhteistyön kehittämisestä myös kahdessa vanhempainillassa, joissa kävin esittelemässä itseni ja kertomassa opinnäytetyöni tarkoituksesta sekä opinnäytetyön aineistonkeruusta. Pyrin myös saamaan aikaan luottamusta esimerkiksi sillä, että osallistuin vanhempainiltoihin, joissa kerroin itsestäni ja opinnäytetyöstä, sekä kerroin saatekirjeessä (LIITE 2), muistutuskirjeessä (LIITE 3), sekä kiitoskirjeessä (LIITE 4) sähköpostiosoitteeni, jotta minuun voi aina tarvittaessa olla yhteydessä. Lisäksi halusin aineistonkeruun lopuksi vielä kiittää kaikkia vapaaehtoisia vastaajia, ja vein päiväkodin sekä esiopetuksen seiniin sekä oviin kiitoskirjeet (LIITE 4), jotta huoltajat voisivat nähdä sitä kautta kiitokseni.

9.3 Opinnäytetyön hyödyntäminen

Opinnäytetyötä varten tehdyn tutkimuksen tulosten avulla opinnäytetyön yhteistyökumppani saa tietoa mikä kasvatusyhteistyössä jo toimii. Valmiita vastausvaihtoehtoja sisältävistä kysymyksistä saa selville, että mikä kasvatusyhteistyössä huoltajien näkökulmasta toimii. Lisäksi avointen kysymysten avulla saa myös kehittämisideoita huoltajien näkökulmasta. Opinnäytetyön tarkoituksena oli se, että opinnäytetyön yhteistyökumppani voisi tämän avulla saada tietoa, että mitä mieltä kasvatusyhteistyöstä ollaan ja kehittämisideoita kasvatusyhteistyöhön huoltajien näkökulmasta. Kävin myös opinnäytetyön yhteistyökumppanin luona päiväkodissa kertomassa yhteisessä tapaamisessa henkilöstölle tuloksista, jossa henkilöstöllä oli esimerkiksi mahdollisuus esittää minulle tarkentavia kysymyksiä ja pystyin kertomaan opinnäytetyöstä sekä sen tuloksista tarkemminkin. Sen avulla pystyin kertomaan opinnäytetyön yhteistyökumppanin henkilöstölle tutkimuksen tuloksista ja he voivat esimerkiksi saada kehittämisideoita kasvatusyhteistyöhön. Lisäksi opinnäytetyön

työelämäyhteistyökumppani tiedottaa opinnäytetyön tutkimuksen tuloksista huoltajille.

Jatkotutkimusaiheena voisi olla mielenkiintoista tutkia esimerkiksi sitä, että miten kasvatusyhteistyö toteutuu ja mitä kehittämissuhteita siihen on ryhmäkohtaisesti. Olisi mielenkiintoista tietää, että onko ryhmien välillä eroa kasvatusyhteistyön toteutumisessa, sekä jakautuuko kehittämissuhteet eri tavoin eri ryhmille. Opinnäytetyötä varten tehdyssä tutkimuksessa ei kysytty esimerkiksi ryhmää, vaan kasvatusyhteistyötä tutkittiin koko päiväkodin ja esiopetuksen osalta huoltajien näkökulmasta.

LÄHTEET

- Alatalo, A-M. (2015). *Millaista tukea päiväkotiki voi tarjota vanhemmuuteen, vanhempien arvioita ja odotuksia*. (Pro gradu -tutkielma, Oulun yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta). Saatavilla <http://jultika.oulu.fi/files/nbnfioulu-201512082259.pdf>
- Espoon suomenkielisen esiopetuksen opetussuunnitelma (2015). Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta. Saatavilla 18.1.2019 <http://www.espoo.fi/download/noname/%7B60D2EEAF-D124-44DB-966C-6708D7573838%7D/70768>
- Espoon varhaiskasvatussuunnitelma (2017). Varhaiskasvatussuunnitelma. Espoon kaupunki, Suomenkielinen varhaiskasvatus. Saatavilla 18.1.2019 <file:///C:/Users/K%C3%A4ytt%C3%A4j%C3%A4/Downloads/Varhaiskasvatussuunnitelma%202017.pdf>
- Gothoni, R. *Eettiset periaatteet tutkivassa ja kehittävässä työssä*. Saatavilla 7.1.2019 <http://libguides.diak.fi/c.php?g=389856&p=2793510>
- Hakala, Juha T. (2018). Toimivan tutkimusmenetelmän löytäminen. Teoksessa R. Valli (toim.), *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1: Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle*. (5. uud.p.). (s. 14–26). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Hakyemez-Paul, S., Pihlaja, P. & Silvennoinen, H. (2018). *Factors Affecting Early Childhood Educators' Views and Practices of Parental Involvement*. University of Turku. Varhaiskasvatuksen tiedelehti. Journal of Early Childhood Education Research. Volyme 7, Issue 1 2018, 76–99. Saatavilla 16.1.2019 <https://jecer.org/fi/wp-content/uploads/2018/06/HakyemezPaul-Pihlaja-Silvennoinen-issue7-1.pdf>
- Heinonen, H., Iivonen, E., Korhonen, M., Lahtinen, N., Muuronen, K., Semi, R. & Siimes, U. (2016). *Lasten oikeudet ja aikuisten vastuut varhaiskasvatuksessa*. Jyväskylä: PS-kustannus.

- Huhtala, M. (2014). ”*Kumppanuus on sellasta käsi kädessä kulkemista*”. *Isien ja lastentarhanopettajien ajatuksia ja kokemuksia kasvatuskumppanuudesta*. (Pro gradu -tutkielma, Oulun yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta). Saatavilla <http://jultika.oulu.fi/files/nbnfioulu-201405161407.pdf>
- Jämsä, J. & Karvinen, M. (2008). Kasvatuskumppanuus ja lapsen perheidentiteetti. Teoksessa Jämsä, J. (toim.), *Sateenkaariperheet ja hyvinvointi. Käsikirja lasten ja perheiden kanssa työskenteleville*. (s. 182–191.) Jyväskylä: PS-kustannus.
- Järvi, S. (2010). Parent participation in early childhood education – is it a chance or a must?. Teoksessa Kronqvist, E-L. & Hyvönen, P. (toim.), *Insights and Outlooks: Childhood Research in the North*. Acta Universitatis Ouluensis. E Scientiae Rerum Socialium 107. Oulun yliopisto. (s. 95–110.) Oulu: Oulu University Press.
- Kananen, J. (2011). *Kvantti. Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas*. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja -sarja. Tampereen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print.
- Karila, K. & Nummenmaa, A-R. (2011). Keskustelut osana varhaiskasvatustyötä. Teoksessa A-R. Nummenmaa & K. Karila, *Ammatilliset keskustelut varhaiskasvatuksessa*. (s. 11–21). (1. p.) Helsinki: WSOYpro Oy.
- Karikoski, H. & Tiilikka, A. (2017). Eheä kasvunpolku – haaste yhteistyölle. Teoksessa E. Hujala & L. Turja (toim.), *Varhaiskasvatuksen käsikirja*. (4. uud.p.). (s. 78–94). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kaskela, M. & Kekkonen, M. (2008). *Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta – Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen*. Stakes. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. Oppaita 63. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Kekkonen, M. (2012). *Kasvatuskumppanuus puheena. Varhaiskasvattajat, vanhemmat ja lapset päivähoidon diskursiivisilla näyttämöillä*. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Väitöskirja. Tampere: Juvenes Print – Tampereen Yliopistopaino Oy.

- Kekkonen, M. & Hirvonen, S. (2016). (toim.), *Perhetutkimuksen päivät 2016 – Moninaiset perheet. Abstraktikirja*. Työpaperi 9/2016. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Helsinki. Saatavilla 7.1.2019
http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/130356/TY%C3%962016_9_Perhetutkimus%20korjattu%2012.5.2016_WEB.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Koivunen, P-L. (2009). *Hyvä päivähoito. Työkaluja sujuvaan arkeen*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Koivunen, P-L. & Lehtinen, T. (2015). *Kasvu kiikarissa. Havainnoinnin käsikirja varhaiskasvattajille*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Koski, T. (2012). *Kasvatuskumppanuus – myytti vai todellinen yhteistyömalli*. (Pro gradu -tutkielma, Oulun yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta).
<http://jultika.oulu.fi/files/nbnfioulu-201212041091.pdf>
- L 21.8.1998/628. Perusopetuslaki Saatavilla
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628#L7P26a>
- L 540/2018. Varhaiskasvatuslaki. Saatavilla
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540#Pidp446933568>
- Lyyra, V. (2004). Vanhemmuutta vahvistavia keskusteluja päivähoitossa – perheterapeuttisia näkökulmia kasvatuskumppanuuteen. Teoksessa Keskinen, S. & Virjonen, H. (toim.), *Vanhemmuuden ja lapsen kasvun tukeminen päivähoitossa*. (s. 106–124). Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Lämsä, A-L. (2013). Mistä kasvatuskumppanuudessa on kyse?. Teoksessa A-L. Lämsä (toim.), *Verkosto vahvaksi. Toimiva vuorovaikutus perheiden kanssa*. (s. 49–67). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Mykkänen, J. & Böök, M-L. (2017). Moninaiset perheet ja varhaiskasvatus. Teoksessa Koivula, M., Siippainen, A. & Eerola-Pennanen, P. (toim.), *Valloittava varhaiskasvatus. Oppimista, osallisuutta ja hyvinvointia*. (s. 75–86). Tampere: Vastapaino Oy.
- OAJ (2019). *Arjessa. Mitä opettajan työ on?. Opettajana varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa*. Saatavilla 30.1.2019 <https://www.oaj.fi/arjessa/mita-opettajan-tyo-on/opettajana-varhaiskasvatuksessa-ja-esiopetuksessa/>

- Opetushallitus (2018). *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018*. Määräykset ja ohjeet 2018:3a. Saatavilla
https://www.oph.fi/download/195244_Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet19.12.2018.pdf
- Opetushallitus (2016). *Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014*. Määräykset ja ohjeet 2016:1. Tampere: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy. Saatavilla
https://www.oph.fi/download/163781_esiopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf
- Poikonen, P-L. & Lehtipää, R. (2009). Päivähoidon ja kodin jaettu kasvatustehtävä: Kasvatuskumppanuus perheen voimavarana. Teoksessa Rönkä, A.; Malinen, K. & Lämsä, T. (toim.) (2009). *Perhe-elämän paletti. Vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa*. (s. 69–88). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Rantala, A., Uotinen, S. & Räikkönen, E. (2018). *Konsultoivan varhaiserityisopettajan perhelähtöiset toimintatavat*. Jyväskylän yliopisto. Varhaiskasvatuksen tiedelehti. Journal of Early Childhood Education Research. Volume 7, Issue 1 2018, 3–24. Saatavilla 16.1.2018 <https://jecer.org/fi/wp-content/uploads/2018/06/Rantala-Uotinen-Raikkonen-issue7-1.pdf>
- Soini, T.; Pyhältö, K. & Pietarinen, J. (2013). Horisontaaliset ja vertikaaliset siirtymät päiväkodin ja koulun rajapinnalla. Teoksessa Karila, K., Lipponen, L. & Pyhältö, K. (toim.), *Päiväkodista peruskouluun. Siirtymät varhaiskasvatuksen, esi- ja alkuopetuksen rajapinnoilla*. Raportit ja selvitykset 2013:17. Opetushallitus. Saatavilla 7.1.2019 https://www.oph.fi/download/154485_paivakodista_peruskouluun_2.pdf
- Sosiaalialan AMK-verkosto 2016. Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetenssit 2016. Saatavilla 7.1.2019
<https://www.innokyla.fi/documents/1167850/5e8f1ef1-7a5b-4dfb-a629-0ea09dbfe904>
- Tuomi, J. (2007). *Tutki ja lue. Johdatus tieteellisen tekstin ymmärtämiseen*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. (Uud. Laitos). Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Valli, R. (2018a). Aineistonkeruu kyselylomakkeella. Teoksessa R. Valli (toim.), *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1: Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle*. (5. uud. p.). (s. 92–114). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Valli, R. (2018b). Vastausten tulkinta määrällisessä tutkimuksessa. Teoksessa R. Valli (toim.), *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2: Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin*. (5. uud. Ja täyd. p.). (s. 261–275). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Valli, R. (2018c). Numerot ja niiden tulkinta määrällisessä tutkimuksessa. Teoksessa R. Valli (toim.), *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2: Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin*. (5. uud. Ja täyd. p.). (s. 248–260). Jyväskylä: PS-kustannus.

LIITE 1. KYSELYLOMAKE HUOLTAJILLE

KYSELYLOMAKE KASVATUSYHTEISTYÖSTÄ HUOLTAJIEN JA HENKILÖSTÖN VÄLILLÄ, HUOLTAJIEN VÄLILLÄ, JA LASTEN SIIRTYMÄVAIHEISSA

Nykytilanne ja kehittämisideat

Päiväkodin ja esikoulun lasten huoltajille

Voitte merkitä sopivimman vaihtoehdon seuraavista vastausvaihtoehdoista

1. Mitä mieltä olette kasvatusyhteistyön nykytilanteesta huoltajien ja henkilöstön välillä?

Toteutuu todella hyvin _____

Toteutuu melko hyvin _____

En osaa sanoa _____

Kehitettävää on jonkin verran _____

Kehitettävää on paljon _____

2. Mitä mieltä olette yhteistyön nykytilanteesta huoltajien välillä?

Toteutuu todella hyvin _____

Toteutuu melko hyvin _____

En osaa sanoa _____

Kehitettävää on jonkin verran _____

Kehitettävää on paljon _____

3. Mitä mieltä olette olleet kasvatusyhteistyöstä lapsenne siirtymävaiheissa?

Toteutuu todella hyvin _____

Toteutuu melko hyvin _____

En osaa sanoa _____

Kehitettävää on jonkin verran _____

Kehitettävää on paljon _____

4. Miten kasvatusyhteistyö toteutuu arjessa, esimerkiksi kuulumisten vaihtamisessa sekä huoltajien ja henkilöstön kohtaamisissa?

Toteutuu todella hyvin _____

Toteutuu melko hyvin _____

En osaa sanoa _____

Kehitettävää on jonkin verran _____

Kehitettävää on paljon _____

Seuraaviin kysymyksiin voitte vastata omin sanoin

5. Miten kasvatusyhteistyö mielestänne ilmenee arjessa?

---

6. Miten haluaisitte kasvatusyhteistyötä kehitettävän arjessa?

---

7. Miten haluaisitte kasvatusyhteistyötä kehitettävän huoltajien ja henkilöstön välillä? Millaista haluaisitte sen olevan?

---

8. Miten haluaisitte yhteistyötä kehitettävän huoltajien välillä? Millaista haluaisitte sen olevan?

---

9. Miten haluaisitte kasvatusyhteistyötä kehitettävän lapsen siirtymävaiheissa? Millaista haluaisitte sen olevan?

---

10. Mitä muuta haluaisitte kertoa kasvatusyhteistyöstä? Voitte kertoa esimerkiksi kokemuksia, kehittämisideoita tai muuta kasvatusyhteistyöhön liittyen.

LIITE 2. SAATEKIRJE HUOLTAJILLE

SAATEKIRJE HUOLTAJILLE

Hei!

Olen Essi Niiniketo ja opiskelen Sosionomiksi (AMK) Diakonia-ammattikorkeakoulussa. Teen tällä hetkellä opinnäytetyötä, jossa tutkin kasvatusyhteistyön nykytilannetta huoltajien ja työntekijöiden välillä, huoltajien välillä, ja siirtymävaiheissa huoltajien kokemana päiväkodissa ja esikoulussa, sekä huoltajien kehittämisideoita niihin.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2016) kerrotaan, että huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä on tarkoituksena se, että tuetaan lasten tervettä sekä turvallista kasvua, oppimista, ja kehitystä, ja siihen sitoutuvat yhdessä sekä lasten huoltajat että varhaiskasvatuksen henkilöstö. Huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä tärkeitä asioita ovat luottamuksen muodostaminen, keskinäinen kunnioitus, sekä tasa-arvoinen vuorovaikutus, ja se on vuorovaikutteista. Varhaiskasvatuksessa yhteistyö voi toteutua eri tavoin sekä eri tehtävissä, ja sen tärkeys painottuu lasten siirtymävaiheissa. Siirtymävaiheita varhaiskasvatuksessa voivat olla esimerkiksi varhaiskasvatuksen aloittaminen, siirtymät varhaiskasvatuksessa, päiväkodin vaihtaminen, ja esiopetuksen aloittaminen. Yhteistyö, jota huoltajien kanssa tehdään, voi lisäksi vahvistaa huoltajien välistä vuorovaikutusta, ja lisäksi yhteisöllisyyttä tukevat sekä huoltajien verkostoituminen että yhteinen toiminta kaikissa tilaisuuksissa. (Opetushallitus 2016, 32–33.)

Toteutan opinnäytetyötä varten olevan aineistonkeruun kyselylomakkeilla, johon voitte halutessanne vastata. Vastaaminen on vapaaehtoista. Jos teillä on päiväkodissa tai esikoulussa useampia lapsia, niin voitte halutessanne vastata useampaan kyselylomakkeeseen. Kyselylomakkeeseen vastataan nimettömästi. Voitte palauttaa

kyselylomakkeen mukana tulleeseen kirjekuoreen suljettuna päiväkodille tai esikoululle. Kyselylomakkeet voi palauttaa suljetussa kirjekuoreessa päiväkodille tai esikoululle henkilöstölle 14.9.2018 mennessä. Kyselylomakkeen vastaukset tulevat opinnäytetyön aineistonkeruuta varten, ne käsitellään luottamuksellisesti ja ne hävitetään opinnäytetyön valmistuessa. Lisäksi päiväkotiki voi myös kehittää kasvatusyhteistyötä. Kyselyyn vastaamalla annetaan lupa käyttää vastauksia opinnäytetyön aineistossa nimettöminä.

Jos teillä on kysyttävää, niin vastaan mielelläni. Kiitos ajastanne!

Ystävällisin terveisin

Essi Niiniketo sosionomiopiskelija, essi.niiniketo@student.diak.fi

LÄHTEET

Opetushallitus (2016). Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016. Määräykset ja ohjeet 2016:17. Tampere: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy. Saatavilla 31.5.2018, 2.9.2018
https://www.oph.fi/download/179349_varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2016.pdf

LIITE 3. MUISTUTUSKIRJE HUOLTAJILLE

MUISTUTUSKIRJE

Hei!

Teille jaettujen kyselylomakkeiden vastausaikaa on jatkettu maanantaihin 24.9.2018 asti. Kyselylomakkeiden avulla pyritään keräämään tietoa kasvatusyhteistyön nykytilanteesta huoltajien ja työntekijöiden välillä, huoltajien välillä, ja siirtymävaiheissa, sekä kehittämisideoita niihin. Kyselylomakkeisiin vastaaminen on vapaaehtoista, nimetöntä ja niihin vastaaminen antaa luvan käyttää vastauksia opinnäytetyön aineistonkeruuta varten. Vastaukset hävitetään opinnäytetyön valmistuttua. Valmis opinnäytetyö julkaistaan xxxxxxxxxxxxxx, josta sen voi sen jälkeen nähdä. Päiväkoti voi myös kehittää kasvatusyhteistyötä tämän avulla. Kyselylomakkeet voi sulkea nimettömästi mukana tulleeseen kirjekuoreen ja palauttaa päiväkodin tai esikoulun henkilöstölle. Kyselylomakkeita, kyselylomakkeiden saatekirjeitä ja kirjekuoria voi tarvittaessa pyytää lisää päiväkodin henkilöstöltä. Jos teillä on kysyttävää, niin vastaan mielelläni. Kiitos paljon kaikille vapaaehtoisille vastaajille!

Kiitos paljon ajastanne ja hyvää syksyä!

Ystävällisin terveisin,

Essi Niiniketo, Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelija,
essi.niiniketo@student.diak.fi

LIITE 4. KIITOSKIRJE HUOLTAJILLE
KIITOSKIRJE

Hei!

Kiitos paljon kaikille kyselylomakkeisiin vastanneille ja kaikille! Kyselylomakkeiden tulokset tulevat nimettöminä opinnäytetyöhöni ja päiväkotini voi kehittää kasvatusyhteistyötä niiden avulla. Kyselylomakkeet hävitetään opinnäytetyön valmistuessa. Valmis opinnäytetyö tulee myöhemmin xxxxxxxxxxxx nähtäville. Jos on kysyttävää, niin vastaan mielelläni kysymyksiinne. Kiitos paljon ajastanne ja hyvää syksyä!

Ystävällisin terveisin,